

1. UPPGIFTER OM DEN SLUTLIGA GENOMFÖRANDEAPPORTEM

CCI-nr	2014TC16RFCB032
Benämning	Interreg V-A SE-FI-NO Sweden-Finland-Norway (Nord)
Version	<i>Slutrapport</i>
Rapporteringsår	<i>Slutrapport</i>

2. ÖVERSIKT ÖVER GENOMFÖRANDET AV SAMARBETSPROGRAMMET

Sammanfattande uppgifter om genomförandet av samarbetsprogrammet under det aktuella året, inklusive om finansieringsinstrument, med avseende på ekonomiska uppgifter och uppgifter om indikatorer.

Programmet har genomförts i enlighet med uppsatta mål och intentioner. Programmets budget uppgår till ca 111,94 miljoner euro varav ERUF-medel utgör ca 60,41 miljoner euro, nationell finansiering från Sverige och Finland ca 34,21 miljoner euro och norsk finansiering 17,32 miljoner euro. Programmet har totalt beviljat 62,95 miljoner euro ERUF-medel till projekt (104,2 % av programmets hela budget).

Under programperioden har det inkommit 289 ansökningar varav 260 var huvudprojekt och 29 förstudier. Inga nya ansökningsomgångar har hållits under 2023 och det beviljades inte heller några nya projekt eller förstudier. Totalt har 118 projekt (103 huvudprojekt och 15 förstudier) beviljats medel under programperioden.

Programmet var under 2023 i sitt slutskede. Fokus för programmet i slutskedet har i huvudsak varit att stödja och följa upp de projekt som fortfarande pågick, samt att sprida goda exempel och visa resultat av de projekt som genomförts. Programmet har även arbetat med att publicera resultatnyheter om alla projekt som avslutas.

Under 2023 avslutades och slutredovisades de sista 37 projekten, varav 0 var förstudier. Årets avslutade projekt medförde återföringar till fonden på i genomsnitt till ca 7 % av beviljade medel, men varierar mellan insatsområdena. I förhållande till totalt beviljade medel i programmet uppgår de totala återföringarna till ca 8%.

Under 2023 genomfördes 44 utbetalningar på totalt ca 5,3 MEUR. Totalt har ca 57,3 MEUR betalats ut genom ca 830 utbetalningar till stödmottagarna. Utbetalningarna motsvarar ca 95% av programmets totala budget.

Inbetalningar från EU-kommissionen, inklusive förskott, uppgår till ca 60 MEUR, varav ca 5,7 MEUR betalades in under 2023. Oanvänt förskott kommer att återbetalas i samband med de slutliga räkenskaperna.

Utfall av indikatorer

Som tidigare nämnts har inga nya projekt beviljats under det sista året och de förväntade indikatorvärdena har därför inte förändrats. När det gäller utfallen inom insatsområde 1, har samtliga indikatorer utom indikatorn för privata investeringar nått programmets slutmål. Indikatorn för privata investeringar till FoU-projekt uppgår till 814 562 euro, eller 94,7% av programmets slutmål, som var 860 000 euro. Utfallet är dock ungefär i linje med den upparbetade andelen av insatsområdets budget. Man kan likväl konstatera att det varit svårare än förväntat att förmå företagen att delta som finansiärer i forskningsprojekten. Programmet har dock ändå varit framgångsrikt i att aktivera företagen att delta i gränsöverskridande forskningsprojekt inom insatsområde 1. Totalt under programperioden har 498 företag deltagit i gränsöverskridande forskningsprojekt, vilket är 249 % av slutmålet på 200 företag. Projekten har även resulterat i att totalt 425 aktörer deltagit i olika insatser som leder till nya produkter, tjänster eller metoder. Måluppfyllelsen är därmed 170% i förhållande till målet på 250 aktörer.

Projekten har även redovisat goda resultat när det gäller indikatorn som mäter antalet ansökningar till de europeiska forskningsprogrammen. Under programperioden har projekten totalt lämnat in 35 ansökningar till något av callen i Horisont 2020, att jämföra med programmets slutmål på 10 ansökningar. Indikatorn har också ökat med 5 ansökningar under 2023. Bland de projekt som har lämnat in nya Horisont-ansökningar under 2023 fanns bland annat projektet *NUVE- Nordic Platform for Development of Autonomous Utility Vehicles* och projektet *RoboSol*.

Programmet har också en resultatindikator som är direkt kopplad till denna aktivitetsindikator. Resultatindikatorn "Beviljade ansökningar i FP 7/ Horisont 2020." knyter an till utfallet av antalet ansökningar till EU's forskningsprogram. Under 2023 blev en av ansökningarna beviljade. Här var det totala målet för hela programmet att 5 av ansökningarna till EU's forskningsprogram Horisont 2020 också ska bli beviljade under programperioden. Här kan vi tyvärr slå fast att målet för programmet inte riktigt har uppnåtts, utan att antalet beviljade ansökningar har stannat på 4 beviljade ansökningar.

Även inom insatsområde 2 har programmet lyckats väl med att få deltagare och företagen att medverka i projektens aktiviteter. Samtliga aktivitetsindikatorer inom insatsområde 2 har uppnått programmets slutmål. Till skillnad från insatsområde 1, har utfallet för indikatorn privata medel som matchar offentligt

stöd nått betydligt högre inom insatsområde 2. Den privata finansieringen uppgår till 2,34 MEUR inom insatsområde 2 medan programmets mål var 1,20 MEUR. I jämförelse med slutmålet är således utfallet ca 195 % måluppfyllelse. Här kan man konstatera att programmet lyckats väl med att engagera företagen att själva bidra med ekonomiska resurser inom insatsområdet Entreprenörskap.

Det är dock inte bara för den ekonomiskt inriktade indikatorn som företagen har bidragit till att nå programmets mål. Totalt har 646 företag deltagit i aktiviteter för gränsöverskridande marknadsinsatser, vilket är en ökning med 83 företag från föregående år, och som kan jämföras med programmets slutmål som är 200 företag.

Inom insatsområde 3 har programmets aktivitetsindikator för deltagande i insatser som främjar den samiska kulturen och de samiska förhållandena nått sitt slutmål. Indikatorn har uppnått en måluppfyllnad på 134%. Det innebär att totalt 11 426 personer har deltagit i sådana aktiviteter, Även deltagandet av både kvinnor och män har nått upp till sina respektive mål under året.

Även andra indikatorerna inom insatsområde 3 som mäter deltagande i insatser som framhåller regionens kulturarv, och även indikatorn för Ytareal med livsmiljöer som får stöd för att uppnå bättre bevarandestatus, har sedan tidigare totalt sett uppnått programmets mål. Under 2023 har dessutom indikatorerna fortsatt att ytterligare öka något, då några projekt inom dessa områden avslutades under året.

Även indikatorn för deltagande i åtgärder som ger ökade kunskaper om grön tillväxt och resurseffektivitet inom offentlig sektor har ökat jämfört med föregående år, då 1 477 personer tillkom under året. Totalt har därmed 3 857 personer deltagit i kunskapsutvecklande eller kompetenshöjande åtgärder inom området under programperioden.

Programmet har inom insatsområde 4 bidragit till att bland annat förbättra förutsättningarna för ökad gränsöverskridande rörlighet inom arbetsmarknaden. Sammanlagt har totalt 4601 personer deltagit i gränsöverskridande rörlighetsinitiativ. Vilket innebär en ökning med 608 personer under 2023, och att programmet väl uppnått indikatorns slutmål på 1 300 personer.

Inom det andra målet i insatsområde 4, har sammanlagt 784 personer deltagit i gränsöverskridande kompetensutvecklande initiativ inom samiska näringar, vilket är oförändrat sedan föregående år, då det inte genomförts eller avslutats några projekt som bidragit till indikatorn under året. En positiv detalj är att andelen ungdomar är hög, då lite mer än hälften av det totala antalet deltagare är ungdomar. Programmets slutmål har sedan tidigare år nåtts med god marginal.

3. GENOMFÖRANDE AV INSATSOMRÅDET

3.1 Översikt över genomförandet

Sammanfattade uppgifter om viktiga händelser, betydande problem och vidtagna åtgärder under genomförandet av insatsområdet.

Forskning och innovation

Inom Insatsområde 1, Forskning och innovation, har det under programperioden inkommit 106 ansökningar. Totalt har 37 projekt beviljats, varav 4 förstudier. Samtliga projekt har avslutats till och med sista december 2023. Av budgeterade ERUF-medel hade 18,77 MEUR (100%) och av norska IR-medel hade 2,59 MEUR (110 %) beslutats fram till sista december 2023.

Insatsområde 1 har två specifika mål och 19 av projekten arbetar mot det specifika målet att stärka företagens kommersialiseringsförmåga medan 18 projekt arbetar mot det andra särskilda målet, att aktörerna inom innovationssystemet ska stärka sin förmåga att agera på den europeiska forskningsarenan.

Under 2023 avslutades 10 huvudprojekt. 3 av projekten arbetade mot det specifika målet att stärka företagens kommersialiseringsförmåga och 7 projekt arbetar för att aktörerna inom innovationssystemet ska stärka sin förmåga att agera på den europeiska forskningsarenan. Ett av dessa var projektet *Less-PFAS*. Projektets huvudsakliga mål var att ta fram en behandlingsmetodik för material förorenade med Per- och polyfluoroalkylerade ämnen (PFAS) som kan appliceras i stor skala. Resultaten från projektet visade bland annat att en kombination av metoder kan ha en hög effektivitet för att inte bara ta bort PFAS från förorenad mark, utan även för att förstöra majoriteten av PFAS.

Några andra exempel på projekt som avslutats under 2023 är bland annat *SmartCharge*, *Arctic 5G Test Network*, *Ice Proof Arctic*, *Compact* och *InTeMP*. *InTeMP* byggde vidare på det tidigare avslutade Interreg projektet *NorFaST-HT*. Båda projekten har genomfört breda forskningssamarbeten och arbetat kring industrins behov av korta värmebehandlingar i produktion och förädling av stål under olika faser.

Entreprenörskap

Inom Insatsområde 2, Entreprenörskap, har det under programperioden inkommit 73 ansökningar. Totalt har 26 projekt beviljats, varav 4 förstudier. Samtliga projekt har avslutats per den sista december 2023. Av budgeterade ERUF-medel hade 16,94 MEUR (102%) och av norska IR-medel hade 2,99 MEUR (111 %) beslutats fram till sista december 2023.

Insatsområde 2 har två specifika mål, 19 av projekten arbetar för en ökad andel SMF med gränsöverskridande affärsmodeller medan 7 projekt arbetar för att öka exporten bland regionens små- och medelstora företag.

Under 2023 avslutades 9 huvudprojekt. Ett av projekten som avslutades under året och som arbetade för att öka exporten bland regionens SMF var projektet *VAE II*. Projektet var inriktat mot besöksnäringen med målet att öka regionens synlighet som turism- och besöksdestination, och fokusera på att utveckla året runt-turismen i regionen. Trots att besöksnäringen har varit ett av de hårdast drabbade näringarna under pandemin, så har projektet ändå lyckats engagera många företag i sina aktiviteter. Totalt har 121 företag deltagit i affärsutvecklande insatser, och 319 personer har deltagit i kompetensutvecklingsinsatser för SMF:s internationalisering genom projektet.

Andra exempel på projekt som avslutats under 2023 är *DigiProcess, Export Cooperation Sweden-Finland, Two Countries - One Destination, My Story - along the Northern Lights Route, Resurspool för entreprenörskap inom rennäringen med binärningar, Muittut, mitalusat- the story of the Sámi by the Sámi*. Projekten har bland annat handlat om att utveckla stödprocesser för företagens internationalisering samt främja affärsverksamheten hos de småföretag som ligger längs Norrskensvägen (NLR), genom att utveckla deras digitala närvaro.

Kultur och miljö

Inom Insatsområde 3, Kultur och miljö, har det under programperioden inkommit 83 ansökningar. Totalt har 38 projekt beviljats, varav 3 förstudier. Samtliga projekt har avslutats per den sista december 2023. Av budgeterade ERUF-medel hade 16,51 MEUR (98%) och av norska IR-medel hade 2,83 MEUR (121%) beslutats fram till sista december 2023.

Insatsområde 3 har fyra specifika mål, 20 projekt arbetar mot det specifika målet att stärka regionens kultur och kulturarv medan 9 projekt arbetade mot målet om en förbättrad bevarandestatus över naturmiljöer. 3 projekt arbetar för Stärkt samiskt språk inom den samiska befolkningen, medan 6 projekt arbetat mot målet att offentliga sektorns kunskap och kompetens om grön tillväxt och resurseffektivitet ska ha ökat i regionen

Under 2023 avslutades 13 huvudprojekt. I det avslutade projektet *De norra delarna av världsarvet Struvekedjan* var målet att skapa en grund till hållbara, ansvarsfulla och attraktiva kultur- och turistprodukter och -tjänster samt nya pedagogiska koncept kopplat till världsarvet Struves meridianbåge. Projektet har bland annat resulterat i att 231 personer har deltagit i insatser som framhåller regionens kulturarv.

Ett annat projekt som avslutats under 2023 är *Felles Fjellrev Nord II*. Målet i det projektet har varit att populationerna av fjällräv i de norra delarna av Norge, Sverige och

Finland ökar, att fler delbestånd återetableras samt knyts samman och att inaveln minskar. Sammantaget var projektet mycket framgångsrikt. Under projektets sista år föddes 35 kullar i nordligaste Sverige och Norge. Projektet kunde också bekräfta den första kullen på 25 år i Finland.

Några andra projekt som avslutats under 2023 är bland annat *VEKUVAKU*, *Arctic Pulse*, *GRUDE - Green Rural Economy*, *ICH North* och *Deanuleagis sámástit*.

Gemensam arbetsmarknad

Inom Insatsområde 4, Gemensam arbetsmarknad, har det under programperioden inkommit 27 ansökningar. Totalt har 17 projekt beviljats, varav 4 förstudier. Samtliga projekt har avslutats per den sista december 2023. Av budgeterade ERUF-medel hade 4,75 MEUR (105%) och av norska IR-medel hade 0,74 MEUR (106 %) beslutats fram till sista december 2023.

Insatsområde 4 har två specifika mål och 13 projekt arbetar mot det specifika målet att öka den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden, medan 4 projekt arbetar mot det andra särskilda målet som är specifikt för Sapmi: Stärkt kompetens och kunskapsutveckling inom samiska näringar.

Under 2023 avslutades fem projekt. Fyra av projekten arbetade mot det specifika målet att öka den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden. Ett av projekten bidrog till det specifika målet för Sápmi: Stärkt kompetens och kunskapsutveckling inom samiska näringar. I projektet, *Filling the EU-Sápmi knowledge gaps*, var syftet att öka kunskapen om EU i Sápmi och skapa förutsättningar för en gränsöverskridande plattform för att gemensamt, strukturerat och målinriktat arbeta med frågor kopplade till EU som rör det samiska folket.

Ett annat projekt som avslutas under året var projektet *Arbeta tillsammans – Working together*. Målet med projektet var att öka medvetenheten om arbetskraftens möjligheter till rörlighet över gränsen. Vid slutet av projektet hade mer än 900 personer deltagit i evenemang och utbildningar. Projektpartners organiserade också över 20 olika infosessioner, främst online.

Det tre övriga projekten som avslutades under 2023 inom insatsområde 4 var *Leva och bo i Tornedalen*, *Interreg Battery Region* och *AB3c Supercluster*.

Tekniskt stöd

Budgeten för tekniskt stöd uppgår till 6 % av programmets ERUF-budget. ERUF-medel utgör 50 % av finansieringen till tekniskt stöd och resterande 50 % utgörs av nationella medel från Sverige och Finland. Tekniskt stöd finansierar arbete som utförs av förvaltande myndighet, gemensamt sekretariat, informationspunkt samt revisionsmyndigheten.

Förvaltande myndighet som har det övergripande ansvaret att göra programmet känt för potentiella projektägare och allmänheten har under programperioden haft en utsedd informations- och kommunikationsansvarig handläggare. Programmet arbetar aktivt med att lyfta fram projektens aktiviteter, evenemang och resultat på programmets webbsida samt på Facebook. Programmet har också uppmuntrat och stöttat projekten att delta i olika Europeiska informationskampanjer och informationsinsatser initierade av Interact och Kommissionen.

Förvaltande myndighet har även deltagit i möten med andra nationella myndigheter som förvaltar EU-medel om bland annat samordning av utbildningar och tolkning av gällande och kommande förordningsförändringar. Syftet med samarbetet är också bland annat att ta del av varandras erfarenheter samt att diskutera förslag till förbättringar. Ett exempel är det arktiska samarbetet *Arctic cooperation*, som består av de fem programmen Interreg Nord, Interreg Botnia-Atlantica, Interreg Northern Periphery and Arctic, Kolarctic CBC och Karelia CBC.

Förvaltande myndighet för Interreg Nord har också i uppdrag att förvalta det nya programmet Interreg Aurora 2021–2027. Programadministrationen har också därför kunnat ta med sig goda erfarenheter, rutiner och arbetssätt från Nord-programmet för att utveckla dem vidare till det nya Auroraprogrammet.

3.2 Gemensamma och programspecifika indikatorer

Tabell 1 Resultatindikatorer (Rapporteras 2018, 2020, 2023)

Insats- område	Indikator	Mått- enhet	Utgångs- värde	Basår	Mål- värde (2023)	2018	2020	2023	Anm.
1	Aktörer med innovationsverksamhet i regionen	Antal	106	2013	116	112	147	153	Avvikelsen från målvärdet är +32 %. Man kan konstatera att programmet bidragit till att det finns ett antal företag och aktörer i programområdet som deltagit i forskningsprojekt genom programmet. Det visar inte minst flera av aktivitetsindikatorerna inom insatsområde 1. Det är rimligt att anta att programmet har bidragit med en positiv tillväxt på indikatorns utveckling, men eftersom resultatindikatorerna mäts på en mer övergripande programnivå än programmets aktivitetsindikatorer, är det svårt att veta exakt i vilken grad just Nordprogrammet har påverkat indikatorn för antalet aktörer med innovationsverksamhet.
1	Beviljade ansökningar i FP 7 / Horisont 2020	Antal	1	2013	5	3	3	4	Avvikelsen från målvärdet är -20%. Det totala målet för programmet har varit att 5 ansökningarna till EU's forskningsprogram Horisont 2020 ska bli beviljade under programperioden. Här kan vi tyvärr slå fast att målet för programmet inte riktigt har uppnåtts, utan att antalet beviljade ansökningar har stannat på 4 beviljade ansökningar. En reflektion och lärdom från denna indikator är att i några fall hade utfallen av indikatorn kunnat bli något högre om mätperioden pågått längre efter projektavslut. Exempelvis har projektet SolBat direkt efter projektavslutet ansökt och fått beviljat två Horizon-ansökningar som inte har räknats in i indikatorn (STREAMS (2024-2026), coordinator Austrian Institute of Technology och SAFELOOP (2024-2027), coordinator University of Oulu.)

2	SMF som har gränsöverskridande affärssamarbete inom programmets fokusområde n	Andel	19,70	2013	22	13,60	13,60	30,0	Avvikelsen från målvärdet är +36%. I likhet med indikatorn som mäter andelen SMF som exporterar så skedde en nedgång i mitten av programperioden även för indikatorn som mäter SMF som har gränsöverskridande affärssamarbeten. Men under slutet av programperioden har en återhämtning skett även här. Andelen SMF som har gränsöverskridande affärssamarbeten har nu överskridit programmets mål med ca 36%.
2	SMF som exporterar	Andel	23,90	2013	26	17,80	17,80	30,4	Avvikelsen från målvärdet är +17% Man kan konstatera att det under den avslutande delen av programperioden har skett en återhämtning av andelen SMF som exporterar i jämförelse med den nedgång som noterades i mitten av programperioden. Andelen SMF som exporterar har överskridit programmets mål med ca 17%.
3	Registrerade gästnätter	Antal	9 749 000	2012	10 723 000	11 567 547	8 675 079	13 203 156	Avvikelsen från målvärdet är +23% Covid19-pandemin hade en stor påverkan på besöksnäringarna över hela världen. Även besöksnäringen inom Nordprogrammet drabbades också väldigt hårt av pandemin. Vad som dock också har skett efter pandemin är en anmärkningsvärd återhämtning av besöksnäringen och antalet gästnätter i programområdet. Den slutliga mätningen av antalet gästnätter som genomfördes för 2023 visar att besöksnäringens gästantal har återhämtat sig mycket väl jämfört med tiden innan pandemin. Programmet har satsat mycket resurser på projekt kopplat till besöksnäringen. Förhoppningsvis har dessa projekt bidragit till att näringen på ett övergripande plan har utvecklats positivt och att man blivit mer motståndskraftig inför framtida utmaningar.
3	Språkindex	Numerär	2,15	2013	2,30	2,23	2,23	2,31	Avvikelse från målet +/- 0 % Vid delmätningen 2018 gjordes en uppföljning som visade att språkindexet hos de samiska förvaltningskommunerna då hade ökat till 2,23. Resultatet efter den slutliga mätningen visar att den positiva utvecklingen därefter har fortsatt. Språkindexvärdet hamnar i slutmätningen på 2,31,

									vilket är i nivå med målet. Utvecklingen är därmed fortsatt positiv i de samiska förvaltningskommunerna.
3	Miljöindex	Numerär	68	2014	69	80	81,3	80,8	Avvikelsen från målvärdet är +17%. Utvecklingen av miljöindex har utvecklats positivt under programperioden. Särskilt utvecklingen under första halvan, fram till 2018, av programperioden. Därefter har nivån stabiliserats på en högre nivå med endast mindre förändringar. Även inom detta område har programmet satsat mycket resurser på projekt inriktade på att förbättra känsliga naturmiljöer och livsbetingelser.
3	Kunskapsindex	Numerär	2,30	2013	2,50	2,7	2,7	2,53	Avvikelse från målet är +1% Utfallet är i linje med det målvärde man satte vid programstart, men har minskat från föregående mätning, Med tanke på att det finns ett allmänt ökat fokus på dessa frågor generellt i samhället är utfallet överraskande. Dock bör man ha i åtanke att många av de intervjuade kommunerna är mindre kommuner med begränsade resurser. Detta kan leda till att man från kommunernas sida behöver prioritera och fokusera sina insatser vilket kan påverka i vilken utsträckning man kan arbeta med frågorna som står som grund till indikatorn.
4	Förfrågningar kring arbetspendling över gränserna	Antal	401	2012	600	1 169	2 078	4212	Avvikelsen från målvärdet är +702% Utvecklingen av antalet förfrågningar har ökat mer än man förväntat sig vid programstarten. Redan vid delmätningen år 2018 uppgick antalet förfrågningar till 1 169 stycken, vilket nästan var det dubbla jämfört med slutmålet. Vid den efterföljande mätningen som genomfördes 2020 hade antalet förfrågningar ökat ytterligare till 2078 förfrågningar. Det som sannolikt hade en stor påverkan på antalet förfrågningar under 2020 är Covid19-pandemin. Det rädde vid den tiden osäkerhet i gränsområdena avseende reserestriktioner, bland annat just för arbetspendling. Vid den slutliga mätningen 2023 har ökningen av indikatorn fortsatt ytterligare. Den fortsatta ökningen av antalet förfrågningar visar att

									det finns ett behov av gränstjänstkontorens tjänster. Men även att kännedomen om gränstjänstkontorens arbete och funktion har ökat under en lång tidsperiod.
4	Utbildningsinsatser inom samiska näringar	Antal	12	2013	15	18	17	14	Avvikelsen från målvärdet är -7% Antalet utbildningsinsatser inom samiska näringar har ökat något jämfört med basmätningen som gjordes 2013. Ökningen är dock mindre än det målvärde som sattes upp vid programstart. Antalet utbildningsinsatser har tyvärr också minskat sedan delmätningarna genomfördes 2018 och 2020. Några reflektioner som framträtt vid den sista uppföljningen är att de längre utbildningarna har minskat i antal, och i viss utsträckning i stället ersatts av kortare kurser. Det finns också ett större utbud och efterfrågan på samiska språkkurser i större utsträckning i jämförelse med utbildningar kopplat till de samiska näringarna. Uppföljningen visar också att utbildningarna har blivit mer efterfrågans- och behovsstyrda jämfört med tidigare år.

Tabell 2 Gemensamma och programspecifika aktivitetsindikatorer
Insatsområde 1 - Forskning och innovation

Indikator	Mål 2023	Kumulativt värde									
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A1 Deltagande aktörer i insatser som leder till nya produkter, tjänster eller metoder	250 aktörer	Förväntat utfall ¹	219	252	263	280	449	449	449	449	449
		Faktiskt utfall ²	0	0	110	178	245	283	331	362	425
A2 Ansökningar till Horisont 2020 inom regionens fokusområden	10 ansökningar	Förväntat utfall	13	14	16	20	34	34	34	34	34
		Faktiskt utfall	0	0	7	11	12	16	21	30	35
CO01 Antal företag som får stöd	200 företag	Förväntat utfall	115	125	139	254	384	384	384	384	384
		Faktiskt utfall	0	0	78	115	226	427	447	448	498
CO27 Privat investering som matchar offentligt stöd till innovations- eller FoU-projekt	860 000 euro	Förväntat utfall	300 390	391 754	536 937	802 235	995 640	995 640	995 640	995 640	995 640
		Faktiskt utfall	0	0	5 000	217 944	391 065	670 689	675 494	691 798	814 562
CO28 Antal företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter	15 företag	Förväntat utfall	38	51	58	68	88	88	88	88	88
		Faktiskt utfall	0	0	3	6	38	51	66	71	74
CO29 Antal företag som får stöd för att introducera för företaget nya produkter	48 företag	Förväntat utfall	47	60	68	72	89	89	89	89	89
		Faktiskt utfall	0	0	21	25	50	54	62	65	75
CO41 Antal företag som deltar i gränsöverskridande, transnationella eller interregionala forskningsprojekt	200 företag	Förväntat utfall	129	163	217	254	384	384	384	384	384
		Faktiskt utfall	0	0	78	115	230	427	447	448	498

¹ Förväntat utfall anges utifrån hittills beviljade projekt. Det förväntade utfallet anges ackumulerat med utgångspunkt i det år projekten beviljats.

² Faktiskt utfall anges utifrån rapporterat utfall.

Insatsområde 2 - Entreprenörskap

Indikator	Mål 2023	Kumulativt värde	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
			A3 Deltagande i affärsutvecklande insatser	1 600 deltagare 800 kvinnor 800 män 400 ungdomar ³	Förväntat utfall	1 020	1 295	1 295	1 515	2022	2333
		Faktiskt utfall	0	0	186	536	753	1240	1458	1666	1750
			0	0	366	862	1284	1601	1778	2034	2081
			0	0	18	31	60	64	116	65	73
A4 Deltagande i kompetensutv.-insatser för SMFs internationalisering	2 000 deltagare 1000 kvinnor 1000 män	Förväntat utfall	806	1 081	1 081	1 281	1586	1756	1756	1756	1756
		Faktiskt utfall	0	0	321	924	1018	1116	1252	1312	1386
			0	0	738	1 431	1525	1655	1710	1795	1891
A5 Deltagande företag i gränsöverskridande marknadsinsatser för internationellt inriktade företag	200 företag 80 som ägs av kvinnor 80 som ägs av män 40 som har ett blandat ägande	Förväntat utfall	204	249	249	351	428	502	502	502	502
		Faktiskt utfall	0	0	22	28	35	40	61	68	100
			0	0	112	153	192	214	268	296	341
			0	0	28	44	124	140	145	199	205
CO01 Antal företag som får stöd	200 företag	Förväntat utfall	110	203	203	522	762	1 273	1273	1273	1273
		Faktiskt utfall	0	0	119	430	765	917	1013	1135	1283
CO04 Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	200 företag	Förväntat utfall	30	300	300	425	621	1052	1052	1052	1052
		Faktiskt utfall	0	0	66	237	572	708	775	1063	1161
CO06 Privata investeringar som matchar offentligt stöd till företag (bidrag)	1 200 000 euro	Förväntat utfall	153 000	153 000	153 000	2 415 316	2 811 394	2 845 193	2 845 193	2 845 193	2 845 193
		Faktiskt utfall	0	0	32 418	1 226 551	1 560 172	1 993 207	2 128 754	2 283 903	2 340 947

³ Förväntat utfall anges som totaluppgift för indikatorer avseende deltagare/personer. Faktiskt utfall rapporteras på kön och/eller ålder samt ägande. Antal ungdomar är en andel av totalsiffran och utgör både kvinnor och män.

Insatsområde 3 - Kultur och miljö

Indikator	Mål 2023	Kumulativt värde	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A6 Deltagande i insatser som framhåller regionens kulturarv	9 000 deltagare	Förväntat utfall	5 000	5 583	5 823	7 315	8 057	9 487	9 487	9 487	9 487
	4 500 kvinnor	Faktiskt utfall	0	0	236	5 580	6 136	7 098	8 371	9 135	9 674
	4 500 män 3 000 ungdomar		0 0	0 0	301 137	3 241 194	3 560 295	4 383 330	5 291 365	5 729 572	6 462 683
A7 Deltagande i utvecklingsfrämjande insatser för samisk kultur och samiska förhållanden	8 500 deltagare	Förväntat utfall	4 500	4 510	4 870	5 328	5 358	5 734	5 734	5 734	5 734
	4 250 kvinnor 4 250 män	Faktiskt utfall	0 0	0 0	8 3	5 296 2 851	5 364 2 894	5 664 3 091	5 880 3 219	6 891 4 066	7 150 4 276
A8 Deltagande i aktiviteter som bidrar till ökad användning av det samiska språket	10 000 deltagare	Förväntat utfall	9 400	9 405	9 555	9 655	9 685	10 515	10 515	10 515	10 515
	5 000 kvinnor 5 000 män	Faktiskt utfall	0 0	0 0	56 26	6 868 3 658	6 887 3 669	6 978 3 733	7 349 4 053	7 992 4 488	7 992 4 488
CO23 Ytarea med livsmiljöer som får stöd för att uppnå bättre bevarandestatus	2 500 000 hektar	Förväntat utfall	440 700	616 964	2 372 940	2 572 940	2 965 017	3 422 417	3 422 417	3 422 417	3 422 417
		Faktiskt utfall	0	0	159 090	443 210	2 303 565	2 716 852	3 369 129	3 380 609	3 622 962
A9 Deltagande i kunskapsutvecklande eller kompetenshöjande åtgärder som bidrar till grön tillväxt och resurseffektivitet.	250 deltagare 125 kvinnor 125 män	Förväntat utfall	50	280	280	280	468	1 118	1 118	1 118	1 118
		Faktiskt utfall	0 0	0 0	13 51	13 51	34 124	151 232	374 435	1 414 966	2 195 1 662

Insatsområde 4 - Gemensam arbetsmarknad

Indikator	Mål 2023	Kumulativt värde	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
			A10 Deltagande i gränsöverskridande kompetensinitiativ inom samiska näringar.	80 deltagare 40 kvinnor 40 män 40 ungdomar	Förväntat utfall	47	47	47	87	146	196
		Faktiskt utfall	0	0	24 21 23	160 165 176	229 215 210	272 245 246	304 301 371	403 381 440	403 381 440
CO 43 Arbetsmarknad och utbildning: Antal deltagare i gränsöverskridande rörlighetsinitiativ	1 300 personer	Förväntat utfall	20	490	490	1 231	1231	1881	1881	1 881	1 881
		Faktiskt utfall	0	0	686	1 077	2056	2240	3291	3 993	4 601

Insatsområde 5 - Tekniskt stöd

Indikator	Mål 2023	Kumulativt värde	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
A11 Programmets medel ska ha fördelats till projekt enligt programmets intentioner	100 %	Förväntat utfall	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
		Faktiskt utfall	35,68	55,29	64,18	57	85	100	100	100	100	100
A12 Utbetalade medel av programmets totala EU-budget	95 %	Förväntat utfall	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95
		Faktiskt utfall	0	4,43	18	26	37	52	68	87	95	95
A13 Externa utvärderingar har genomförts under programperioden	2 st	Förväntat utfall	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
		Faktiskt utfall	0	0	0	1	1	1	1	2	2	2
A14 Årsarbetskrafter som medfinansieras av tekniskt stöd	7 st heltidsekvivalenter	Förväntat utfall	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
		Faktiskt utfall	6,5	6,5	7	7	11	10,5	10,5	10,5	10,5	7

3.3. Delmål och mål som fastställs i resultatramen – i årliga genomföranderapporter från och med 2017

Tabell 3 - Uppgifter om delmål och mål som fastställs i resultatramen (kumulativa värden)

IO	Indikator	Delmål 2018	Slutmål (2023)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	CO41	3	200	0	0	78	115	230	427	447	448	469
1	F1 ⁴	2 616 930	28 807 375	0	780 451,46	4 051 547	8 527 380	12 977 957	17 674 813	22 558 130	26 267 224	27 969 154
2	A3	16	1 600	0	0	552	1 398	2 037	2 804	3 236	3 700	3 831
2	A5	1	200	0	0	162	225	351	394	474	563	646
2	F1	2 994 286	25 642 479	0	587 913,47	3 453 205	7 427 199	9 262 880	12 908 253	17 859 524	22 041 302	24 129 229
3	CO23	35 000	2 500 000	0	0	159 090	443 210	2 303 565	2 716 852	3 369 129	3 380 609	3 622 962
3	A6	50	9 000	0	0	537	8 821	9 696	11 481	13 662	15 436	16 136
3	A9	10	250	0	0	64	64	158	383	809	2 380	3 857
3	F1	2 616 930	25 967 080	0	746 560,42	2 670 262	5 874 659	8 788 775	12 753 941	17 397 630	22 009 740	24 572 202
4	CO43	20	1 300	0	0	686	1 077	2 056	2 240	3 291	3 993	4 601
4	F1	775 380	6 950 716	0	191 946,78	514 154	974 169	1 638 958	2 609 696	3 972 029	6 160 019	6 965 399

⁴ Finansiell indikator = Stödberättigande utgifter som betalats av stödmottagarna

3.4 Ekonomiska uppgifter

Tabell 4 Ekonomiska uppgifter på insatsområdes- och programnivå

Budget						Ekonomiska framsteg						Uppgifter för resultatöversynen och resultatramen
IO	Fond	Reg. kat.	Grund för beräkning av unionsstöd	Total finansiering (i euro)	Medfin. (%)	Total stödberättigande kostnad för insatser som valts ut för stöd (EUR)	Andel av det totala anslaget som omfattas av valda insatser (%)	Offentlig stödberättigande kostnad för insatser som valts ut för stöd (EUR)	Totala stödberättigande utgifter som deklarerats av stödmott. till FM (EUR)	Andel av det totala anslaget som omfattas av stödberättigande utgifter som deklarerats av stödmott. (%)	Antal utvalda insatser	Totala stödberättigande utgifter som uppstått och som betalats av stödmottagarna och attesterats till kommissionen senast 31.12.2023 Artikel 21.2 i förordning (EU) nr 1303/2013
1	ERUF	n/a	Totalt	28 807 375	65	29 605 439	102,77%	29 017 178	27 969 154	97,09%	37	27 969 154
2	ERUF	n/a	Totalt	25 642 479	65	27 500 165	107,24%	26 169 184	24 129 229	94,10%	26	24 129 229
3	ERUF	n/a	Totalt	25 967 080	65	27 368 988	105,40%	26 890 226	24 572 202	94,63%	38	24 572 202
4	ERUF	n/a	Totalt	6 950 716	65	7 594 594	109,26%	7 469 355	6 965 399	100,21%	17	6 965 399
5	ERUF	n/a	Offentlig	7 249 646	50	7 249 646	100,00%	7 249 646	7 145 209	98,56%	4	7 145 209
Tot alt				94 617 296		99 318 832	104,97%	9 679 589	90 781 193	95,95%	122	90 781 193

Tabell 5 Uppdelning av de kumulativa ekonomiska uppgifterna per insatskategori

IO	Fond	Insats.	Fin.	Terr. asp	Terr. gen	Tem. mål	Ek. asp	Geogr. läge	Total stödberättigande kostnad för insatser som valts ut för stöd	Offentlig stödberättigande kostnad för insatser som valts ut för stöd	Totala stödberättigande utgifter som deklarerats av stödmottagare	Antal utvalda insatser
1	ERDF	060	01	01	07	01	07	F1D6	964 913,00	964 913,00	944 338,00	1
1	ERDF	060	01	01	07	01	07	SE332	802 873,00	802 873,00	722 017,00	1
1	ERDF	060	01	01	07	01	13	F1D6	352 355,00	352 355,00	346 078,00	1
1	ERDF	060	01	01	07	01	18	SE332	28 538,00	28 538,00	28 538,00	1
1	ERDF	060	01	01	07	01	19	F1D6	699 948,00	699 948,00	698 106,00	1
1	ERDF	060	01	02	07	01	06	SE332	944 363,00	944 363,00	907 112,00	1
1	ERDF	060	01	02	07	01	07	F1D6	1 304 788,00	1 304 788,00	1 254 914,00	1
1	ERDF	060	01	02	07	01	13	F1D7	752 652,00	685 388,00	734 290,00	1
1	ERDF	060	01	02	07	01	24	F1D6	1 669 107,00	1 614 107,00	1 572 545,00	1
1	ERDF	060	01	03	07	01	06	SE332	953 180,00	953 180,00	934 739,00	1
1	ERDF	060	01	03	07	01	07	F1D5	1 094 744,00	1 018 344	1 062 448,00	1
1	ERDF	060	01	03	07	01	08	F1D6	1 847 119,00	1 827 152,00	1 666 552,00	2
1	ERDF	060	01	03	07	01	11	F1D6	774 228,00	774 228,00	774 227,00	1
1	ERDF	060	01	03	07	01	11	SE332	782 355,00	782 355,00	757 915,00	1
1	ERDF	060	01	03	07	01	24	F1D6	951 521,00	921 538,00	951 521,00	1
1	ERDF	062	01	01	07	01	09	F1D6	298 732,00	298 732,00	294 401,00	1
1	ERDF	062	01	01	07	01	18	F1D6	784 943,00	784 943,00	773 808,00	1
1	ERDF	062	01	01	07	01	24	F1D6	15 132,00	15 132,00	15 132,00	1
1	ERDF	062	01	02	07	01	07	SE332	1 005 327,00	1 005 327,00	933 611,00	1
1	ERDF	062	01	02	07	01	09	SE332	1 020 631,00	1 015 634,00	956 281,00	1
1	ERDF	062	01	02	07	01	13	SE332	1 020 819,00	1 011 819,00	830 406,00	1
1	ERDF	062	01	02	07	01	20	SE331	15 200,00	15 200,00	2 971,00	1
1	ERDF	062	01	02	07	01	23	SE332	110 653,00	104 016,00	80 489,00	1
1	ERDF	062	01	03	07	01	01	F1D5	915 722,00	915 722,00	849 735,00	1
1	ERDF	062	01	03	07	01	06	F1D5	863 060,00	846 271,00	797 167,00	1
1	ERDF	062	01	03	07	01	07	F1D6	1 021 505,00	1 001 005,00	1 019 443,00	1
1	ERDF	062	01	03	07	01	07	SE332	737 618,00	695 618,00	737 618,00	1
1	ERDF	062	01	03	07	01	08	SE332	1 305 840,00	1 305 840,00	1 097 514,00	1
1	ERDF	062	01	03	07	01	13	SE332	1 469 305,00	1 469 305,00	1 462 678,00	1
1	ERDF	062	01	03	07	01	18	F1D7	841 932,00	760 772,00	837 521,00	1
1	ERDF	062	01	03	07	01	24	F1D7	220 572,00	220 572,00	209 921,00	1
1	ERDF	062	01	04	07	01	24	F1D6	1 675 205,00	1 541 151,00	1 478 018,00	1
1	ERDF	065	01	02	07	01	10	F1D6	901 493,00	897 420,00	870 827,00	1
1	ERDF	065	01	03	07	01	01	F1D6	30 744,00	30 744,00	23 427,00	1
1	ERDF	065	01	03	07	01	22	F1D7	278 754,00	278 754,00	238 318,00	1
1	ERDF	065	01	03	07	01	24	F1D6	1 149 568,00	1 129 131	1 104 528,00	1
2	ERDF	066	01	01	07	03	07	F1D7	1 343 321,00	1 326 668	1 133 130,00	1
2	ERDF	066	01	01	07	03	23	F1D6	1 190 683,00	1 099 771,00	1 173 788,00	1
2	ERDF	066	01	02	07	03	08	F1D6	1 107 682,00	1 045 092,00	821 769,00	1
2	ERDF	066	01	03	07	03	03	SE332	341 109,00	341 109,00	279 879,00	1
2	ERDF	066	01	03	07	03	13	SE332	1 428 390,00	1 357 592,00	1 216 549,00	1
2	ERDF	067	01	01	07	03	07	SE332	39 010,00	29 183,00	21 684,00	1
2	ERDF	067	01	01	07	03	13	SE332	632 503,00	625 503,00	630 063,00	1
2	ERDF	067	01	01	07	03	24	F1D6	1 230 486,00	1 170 560,00	779 767,00	1
2	ERDF	067	01	02	07	03	07	F1D7	1 821 623,00	1 792 230,00	1 589 990,00	1
2	ERDF	067	01	02	07	03	08	SE332	1 7523,00	9 915,00	10 220,00	1
2	ERDF	067	01	02	07	03	24	F1D7	500 000,00	500 000,00	491 154,00	1
2	ERDF	067	01	03	07	03	01	F1D7	144 431,00	144 431,00	118 477,00	1

2	ERDF	067	01	03	07	03	03	SE332	416 859,00	406 707,00	392 528,00	1
2	ERDF	067	01	03	07	03	07	FI1D7	40 000,00	40 000,00	22 836,00	1
2	ERDF	067	01	03	07	03	15	FI1D7	4 113 205,00	3 750 982,00	3 774 711,00	1
2	ERDF	067	01	03	07	03	18	FI1D7	465 169,00	465 169,00	374 037,00	1
2	ERDF	067	01	03	07	03	20	FI1D6	461 400,00	461 400,00	461 400,00	1
2	ERDF	067	01	03	07	03	21	FI1D7	1 266 049,00	1 266 049,00	1 174 616,00	1
2	ERDF	067	01	03	07	03	24	FI1D6	1 320 000,00	1 221 115,00	918 718,00	1
2	ERDF	067	01	03	07	03	24	SE110	10 000,00	10 000,00	8 671,00	1
2	ERDF	069	01	02	07	03	07	FI1D5	936 053,00	858 253,00	930 063,00	1
2	ERDF	069	01	02	07	03	08	FI1D6	920 699,00	920 699,00	900 110,00	1
2	ERDF	075	01	02	07	03	15	FI1D7	1 272 776,00	1 254 003,00	1 073 292,00	1
2	ERDF	075	01	02	07	03	23	FI1D7	4 272 394,00	3 871 737,00	3 900 035,00	1
2	ERDF	077	01	03	07	03	15	FI1D7	522 607,00	514 793,00	482 764,00	1
2	ERDF	077	01	03	07	03	23	FI1D7	1 686 193,00	1 686 193,00	1 448 978,00	1
3	ERDF	085	01	01	07	06	02	FI1D6	2 178 962,00	2 178 962,00	2 042 785,00	1
3	ERDF	085	01	02	07	06	07	FI1D6	478 050,00	478 050,00	445 604,00	1
3	ERDF	085	01	03	07	06	02	FI1D7	887 366,00	883 376,00	874 807,00	2
3	ERDF	085	01	03	07	06	02	SE332	5 236 851,00	4 947 712,00	4 264 863,00	2
3	ERDF	085	01	03	07	06	11	FI1D7	427 676,00	427 676,00	326 007,00	1
3	ERDF	085	01	03	07	06	18	FI1D7	742 805,00	713 854,00	742 587,00	1
3	ERDF	085	01	03	07	06	18	SE332	2 051 408,00	2 051 408,00	1 924 463,00	2
3	ERDF	085	01	04	07	06	18	SE332	388 525,00	388 525,00	378 240,00	1
3	ERDF	087	01	01	07	06	08	FI1D7	915 638,00	915 638,00	788 907,00	1
3	ERDF	087	01	03	07	06	11	SE332	41 000,00	41 000,00	40 447,00	1
3	ERDF	087	01	03	07	06	21	SE332	672 648,00	672 648,00	658 529,00	1
3	ERDF	091	01	03	07	06	15	FI1D7	1 795 755,00	1 795 755,00	1 627 183,00	3
3	ERDF	091	01	03	07	06	15	SE322	253 788,00	253 788,00	208 710,00	1
3	ERDF	094	01	01	07	06	23	SE332	844 265,00	844 265,00	823 047,00	1
3	ERDF	094	01	02	07	06	23	FI1D7	1 171 047,00	1 171 047,00	1 077 650,00	1
3	ERDF	094	01	02	07	06	24	FI1D7	1 846 199,00	1 846 199,00	1 510 031,00	1
3	ERDF	094	01	02	07	06	24	SE322	143 263,00	143 263,00	143 263,00	1
3	ERDF	094	01	03	07	06	15	SE332	429 921,00	429 921,00	326 013,00	1
3	ERDF	094	01	03	07	06	18	FI1D7	845 014,00	774 292,00	789 532,00	1
3	ERDF	094	01	03	07	06	23	FI1D7	1 295 473,00	1 262 951,00	1 143 186,00	3
3	ERDF	094	01	03	07	06	23	SE224	953 644,00	929 885,00	896 328,00	1
3	ERDF	094	01	03	07	06	23	SE331	766 444,00	766 444,00	656 224,00	2
3	ERDF	094	01	03	07	06	23	SE332	538 196,00	538 196,00	538 196,00	1
3	ERDF	094	01	03	07	06	24	FI1D6	994 677,00	969 677,00	957 177,00	1
3	ERDF	094	01	03	07	06	24	SE322	15 248,00	14 598,00	13 199,00	1
3	ERDF	094	01	03	07	06	24	SE332	201 426,00	201 426,00	160 594,00	1
3	ERDF	095	01	02	07	06	07	FI1D5	133 971,00	129 942,00	133 971,00	1
3	ERDF	095	01	03	07	06	23	FI1D6	28 419,00	28 419,00	28 397,00	1
3	ERDF	095	01	03	07	06	23	FI1D7	835 382,00	835 382,00	834 052,00	1
3	ERDF	095	01	03	07	06	23	SE322	255 927,00	255 927,00	218 210,00	1
4	ERDF	108	01	01	07	08	24	FI1D6	16 049,00	16 049,00	15 362,00	1
4	ERDF	108	01	01	07	08	24	SE332	16 800,00	16 800,00	16 696,00	1
4	ERDF	108	01	02	07	08	07	SE331	619 343,00	619 343,00	588 569,00	1
4	ERDF	108	01	02	07	08	12	FI1D7	28 500,00	28 500,00	23 956,00	1
4	ERDF	108	01	02	07	08	18	FI1D6	435 868,00	435 868,00	393 676,00	1
4	ERDF	108	01	02	07	08	18	SE332	240 940,00	236 404,00	212 695,00	1
4	ERDF	108	01	02	07	08	21	FI1D6	1 496 382,00	1 481 359,00	1 297 475,00	1
4	ERDF	108	01	03	07	08	19	SE332	937 467,00	882 967,00	870 607,00	2
4	ERDF	108	01	03	07	08	21	SE332	238 271,00	238 271,00	175 391,00	1
4	ERDF	108	01	03	07	08	24	FI1D6	525 442,00	492 283,00	435 892,00	1
4	ERDF	108	01	03	07	08	24	SE332	30 425,00	29 925,00	26 801,00	1
4	ERDF	117	01	02	07	08	08	SE332	434 743,00	417 222,00	434 743,00	1
4	ERDF	117	01	03	07	08	19	FI1D6	726 559,00	726 559,00	726 559,00	1
4	ERDF	117	01	03	07	08	19	FI1D7	1 203 028,00	1 203 028,00	1 113 358,00	2

4	ERDF	117	01	03	07	08	24	F11D7	644 777,00	644 777,00	633 619,00	1
5	ERDF	121	01	02	07		18	SE110	242 952,00	242 952,00	242 952,00	1
5	ERDF	121	01	02	07		18	SE322	809 140,00	809 140,00	765 378,00	1
5	ERDF	121	01	02	07		18	SE332	5 288 354,00	5 288 354,00	5 288 354,00	1
5	ERDF	123	01	02	07		18	F11D7	909 200,00	909 200,00	848 525,00	1

Tabell 6
Kumulativ kostnad för en hel insats eller delar av den som genomförs utanför programrådets unionsdel

	Stöd från Eruf som planeras för användning till en hel insats eller delar av den som genomförs utanför programrådets unionsdel på grundval av utvalda insatser	Andel av det totala anslaget till en hel insats eller delar av den som genomförs utanför programrådets unionsdel	Stödberättigande utgifter inom stöd från Eruf som uppstått vid en hel insats eller delar av den som genomförs utanför programrådets unionsdel och som stödmottagaren deklarerat till den förvaltande myndigheten	Andel av det totala anslaget till en hel insats eller delar av den som genomförs utanför programrådets unionsdel
20200060 CMT	183 369,00	0,30%	175 306,00	0,29%
20200082 Arctic image	82 633,00	0,14%	82 633,00	0,14%
20200100 NorFaST-HT	206 546,00	0,34%	206 546,00	0,34%
20200304 Kustmynnande	99 673,00	0,16%	93 675,00	0,16%
20201086 Felles fjellrev	235 559,00	0,39%	211 382,00	0,35%
20201092 WIRMA	52 938,00	0,09%	49 275,00	0,08%
20201097 ICNB	79 133,00	0,13%	68 814,00	0,11%
20201271 SEAmBOTH	553 288,00	0,92%	485 481,00	0,80%
20201468 Flexibla	203 979,00	0,34%	181 902,00	0,30%
20201655 CINEMA	191 750,00	0,32%	184 056,00	0,30%
20201826 NordicNaBS	155 606,00	0,26%	151 338,00	0,25%
20201837 AIP	55 900,00	0,09%	51 951,00	0,09%
20202486 InTeMP	358 288,00	0,59%	251 014,00	0,42%
20202898 3MC	386 596,00	0,64%	349 242,00	0,58%
20203506 Deanuleagis	189 343,00	0,31%	192 884,00	0,32%
20203514 My Story	46 987,00	0,08%	44 332,00	0,07%
20203530 FFN II	278 367,00	0,46%	268 158,00	0,44%
20271582 ESBE	76 245,00	0,13%	73 756,00	0,12%

4. SAMMANFATTNING AV UTVÄRDERINGARNA

Sammanfattning av resultaten av alla utvärderingar av programmet som har blivit tillgängliga under föregående räkenskapsår, inklusive benämningen på och referensperioden för de utvärderingsrapporter som använts.

Under 2023 har inga nya utvärderingar av programmet genomförts. I och med färdigställandet av den andra utvärderingen som presenterades under våren 2022 så hade programmet genomfört de två externa utvärderingar som hade planerats, enligt programmets utvärderingsplan. I genomföranderapporterna för år 2018, respektive år 2022, finns redogörelser från respektive utvärdering under det år utvärderingarna presenterades. En sammanfattning av resultaten och slutsatserna från de två tidigare genomförda utvärderingar beskrivs därför nedan i sammanhängande form.

Programmets första utvärdering genomfördes av Kontigo AB. Arbetet med utvärderingen som heter "Utvärdering Interreg Nord" påbörjades av Kontigo AB under våren 2018 och slutrapporten redovisades under senhösten 2018. Utvärderingen syftade bland annat till att utvärdera hur väl programmet arbetade mot att uppnå målen för programmet. Syftet var också att utvärdera hur programmet bidragit till målen och prioriteringarna i EU:s tillväxtstrategi Europa 2020, samt att titta på hur programmet bidragit till att utveckla den Arktiska dimensionen genom att stötta samarbete, innovation och överföring av kunskap och teknik inom teman med specifik betydelse för det arktiska området.

Slutsatserna i utvärderingen är bland annat att programmet innehåller en välbalanserad projektportfölj med en god blandning av projekt som drivs av små och kreativa aktörer och erfarna större projektaktörer och samverkanskonstellationer. Programmets bas finns i de erfarna och stabila institutionella aktörerna (särskilt aktörerna inom forsknings- och utbildningsområdet) som garanterar robusta genomföranden av stora projekt kombinerat med nya ideella och privata aktörer med kreativa men tydligt gränsregionala projektidéer som kan bidra till förnyelse och innovation i själva projektportföljen.

Utvärderarna har även analyserat i vilken grad de gränsregionala mervärden finns med i projekten och vilka utmaningar som ska lösas genom den gränsregionala samverkan. Resultatet av undersökningen visar att det gränsregionala mervärdet är mycket tydligt i många av projekten. Man har även identifierat främst två olika typer av gränsregionala mervärden. Det ena är att man delar gemensamma utmaningar eller gemensamma naturresurser på olika sidor av gränserna i större utsträckning än inom landet, Detta är exempelvis fallen inom projekt som berör utmaningar med kallt klimat eller inom områden som gruv- och mineralbranschen, träindustrin eller bärindustrin. Den andra typen av gränsregionala mervärden man identifierat är att de olika projektaktörerna som projekten byggs kring har kompletterande kompetenser och att man genom att samverka gränsöverskridande kan åstadkomma ett bättre resultat än annars. Utvärderingen lyfter fram att förutsättningarna för att projekten ska bidra till programmets specifika mål är goda inom samtliga insatsområden, och bedömningen är att det finns goda möjligheter för Nord-programmet att bidra till målen i EU2020

strategin. Utvärderarna slår också fast att det finns ett antal projekt i programmet som har tydlig bäring på några av målen för den arktiska dimensionen.

Projekten bedöms också ha integrerat miljömässig hållbarhet i projektens idé och genomförande. Flera projekt är uppbyggda för att bidra till en hållbar miljö. Däremot brister många av projekten i att förstå och aktivt arbeta för att integrera övriga hållbarhetsaspekter i arbetet.

Utvärderingen innehöll även rekommendationer för det fortsatta programgenomförandet och den kommande sammanhållningspolitiken. Bland annat lyfts fram att arbetet med att integrera hållbarhetsaspekterna i programmet behöver förbättras. Det finns även ett behov att vidareutveckla det gränsregionala mervärdet ytterligare, särskilt med fokus på relationen Bottenviken - Norska delarna av programområdet. Utvärderarna anser också att det behövs fler projekt där företagen tar ett mer aktivt engagemang i projekten. Man vill även göra det lättare för företag att vara stödmottagare. Utöver det ser man ett behov av att stärka stödet för samiska projekt i programmet. Detta genom att se över hur mål och resultatmål formuleras i kommande program så att inte handlingsutrymmet för samiska projekt minskar.

Programmets andra utvärdering genomfördes av Oxford Research AB. Utvärderarna har bland annat undersökt hur programmet arbetat för att nå målen inom respektive insatsområde som programmet verkat inom. Utvärderingen bedömde även vad det gränsregionala samarbetet har gett för resultat och eventuella bestående effekter över tid.

I och med färdigställandet av den andra utvärderingen har programmet genomfört de två externa utvärderingar som hade planerats. Slutrapporteringen redovisades till övervakningskommittén våren 2022. (Rapport: Resultatutvärdering Interreg Nord, Slutrapport, 2022/04) Referensperiod, januari 2021 och mars 2022. Sid 4).

Oxford Researchs sammanfattande slutsatser är att utvärderingens centrala resultat visar att Interreg Nord uppnår en god resultat- och måluppfyllelse. Programmet har på ett bra sätt visat på nyttan av interregionala program. Framför allt har programmet lyckats med att erbjuda, initiera och genomföra gränsregionala utvecklingsinsatser i syfte att skapa en starkare gemensam programgeografi.

Oxford Researchs uppfattning är att Interreg Nord visar en god balans i sin projektportfölj i termer av såväl realiserande som uppbyggande projekt. Bedömningen är att projekten i mycket hög utsträckning uppnått sina projektspecifika mål.

Det Oxford Research kunnat se är att de gränsregionala mervärdena är påtagliga i programmet och att ökad kunskap och förstärkt nätverkande kännetecknar programmet. Samverkansformerna har dock varit mer aktiva mellan de svensk-finska aktörerna, jämfört med svensk-norska eller svensk-finsk-norska aktörerna. De intervjuade projektledarna anser att orsaken till det framför allt finns i tidigare upparbetade kontakter mellan svenska och finska aktörer. Ytterligare en orsak kan vara

att den norska finansieringen är väsentligt mindre och att norska aktörer inte kan vara huvudprojektägare.

Det konstateras också att programmet har presterat mot de önskvärda resultaten och de specifika målen, men att det finns en osäkerhet kring hur förverkligandet av målen ska ske på längre sikt.

En annan slutsats som utvärderingen lyfter fram är att projekt som haft tydlig tematik och möjliggjort en direkt påverkan på de specifika målen haft enklare att visa på resultat än projekt som varit breda och där resultaten ligger längre fram i tid. Detta är också något utvärderarna lyfter fram som något att ta med sig in kommande programperiod när det gäller bedömningar av krav och förväntningar som bör ställas på projekten. Utvärderarna konstaterar också att projekt som föregåtts av förstudier haft enklare att nå en effektiv avgränsning i projektets genomförande. Dessa projekt har därigenom haft bättre möjligheter att nå konkretion i vad projektet vill uppnå.

Inom delområde Sápmi ser man att den gränsregionala samverkan inom de olika delarna av Sápmi har haft betydelse. Insatserna har inte endast bidragit till konkreta gränsregionala samverkansåtgärder kring exempelvis utbildnings- och erfarenhetsutbyten, utan också till att förstärka den samiska identiteten i hela programgeografin.

Utvärderarna bedömer att programmet inte varit fullt så framgångsrikt när det gäller fokusområdena vilka upplevs som nedtonade i programmet. Fokusområdena har i större utsträckning än vad utvärderarna förväntat sig utgjort en sorterande funktion för beredning och beslut, snarare än att vara en styrande funktion för projektens genomförande. Utvärderarna anser att arbetet med eventuella fokusområden i kommande program behöver utvecklas till att bli mer styrande i projektens genomförande ifall fokusområdena ska användas som en del i arbetet med att stärka smart specialisering i programgeografin.

Ett annat område där man bedömer att det funnits brister är att hållbarhetsaspekterna i genomförandet av projekten långt ifrån varit styrande, även om jämställdhet, mångfald och miljö beaktas i organiseringen av projektet. Hållbarhetsaspekterna har bara haft en styrande roll i projekt som verkat för något av hållbarhetsaspekterna i sina syften- företrädelsevis då miljöinriktade projekt.

En återkommande synpunkt som framkommer i utvärderingen är också osäkerheten kring vad som ska hända med resultaten när projektet tar slut. De projekt som ser sig själva som en del i en längre process bedöms ha bättre möjlighet till långsiktighet jämfört med projekt som verkar isolerat i sin omgivning.

Oxford Research analyserade även covid-19 pandemins effekter på programmet. Man konstaterar att pandemin resulterat i förlängda projekt. Även många välplanerade projekt har haft utmaningar i att uppnå projektmålen under projekttiden, och att måluppfyllelsen för vissa av projektmålen sannolikt skulle varit starkare utan pandemin.

En del projektledare som intervjuats har också nämnt att projektmål kring nätverkande inte har kunnat uppfyllas på samma sätt i en digital projektmiljö som projekten i stället fått gå över till på grund av covid-19, även om digitaliseringen inte enbart fört med sig negativa effekter.

5. PROBLEM SOM PÅVERKAR PROGRAMMETS RESULTAT OCH ÅTGÄRDER SOM VIDTAGITS

a) *Problem som påverkar programmets resultat och åtgärder som vidtagits.*

Inga problem har uppmärksammats med avseende på programmets genomförande och förväntade resultat. Det har inte heller framkommit några allvarliga felaktigheter som rör överensstämmelse med gemenskapslagstiftningen vid genomförandet av programmet. Revisionsmyndigheten har inte upptäckt några problem i samband med att förvaltande myndighet har utarbetat sin förvaltningsförklaring samt lämnat in sina årliga räkenskaper till kommissionen i enlighet med artikel 125(4) i den gemensamma strukturfondsförordningen (EU) nr 1303/2013 och enligt artikel 63.5–7 i budgetförordningen (EU, Euratom) 2018/1046. Det har därför inte varit aktuellt för förvaltande myndighet eller Övervakningskommittén att vidta några korrigerande åtgärder.

I enlighet med Revisionsmyndighetens fastställda revisionsstrategi har ingen systemrevision genomförts under 2023 - 2024. Samtliga nyckelkrav för programperioden har blivit granskade tidigare. Riskanalysen visar att samtliga nyckelkrav 1–13 har låg risk.

För räkenskapsåret 1 juli 2022–30 juni 2023 har Revisionsmyndigheten genomfört revisioner av ett stickprovsurval av genomförda projekt. Stickprovet bestod av 4 projekt (4 samordnande partners och 5 projektpartners) på totalt 8 utbetalningar (totalt 7,55 procent av projekten). 4 revisioner har utförts i Finland och 2 i Sverige. Urvalet som föll ut till granskning uppgick till 1 763 081,32 euro. Revisionsmyndigheten iakttog felaktigheter i fyra av projekten på sammanlagt 3 738,39 euro.

För räkenskapsåret 1 juli 2023–30 juni 2024 har Revisionsmyndigheten genomfört revisioner av ett stickprovsurval av genomförda projekt. Stickprovet bestod av 3 projekt, varav en utbetalning i respektive projekt och det är den samordnande partnern som granskas i samtliga urval. Två revisioner har utförts i Finland och en i Sverige. Urvalet som föll ut till granskning uppgick till 325 744 euro. Revisionsmyndigheten iakttog felaktigheter i ett av projekten på sammanlagt 9 212,23 euro.

En annan faktor som påverkat Nordprogrammet och projekten är den Covid19-pandemi som pågick under andra halvan av programperioden. Programadministrationen har under pandemin vidtagit åtgärder för att underlätta och hjälpa projekten att möta de negativa effekterna av pandemin. Bland annat har förvaltande myndighet och norsk förvaltande organisation möjliggjort för de pågående projekten att ansöka om förlängning av projekttiden på grund av effekterna av Covid-19. Vissa projekt har också

beviljats budgetändringar då resor uteblivit och man behövt genomföra vissa delar av projekten på annat sätt än planerat.

b) VALFRITT FÖR LÄTTA RAPPORTER, inkluderas annars i punkt 9.1

En bedömning av huruvida de framsteg som gjorts har varit tillräckliga för att garantera att programmets mål kommer att uppnås och uppgifter om eventuella korrigerande åtgärder som har vidtagits eller som planeras.

Se även avsnitt 9.1

Projekten har sammantaget levererat goda resultat. Av totalt 20 aktivitetsindikatorer har 19 uppnått programmets slutmål. Den enskilda indikator som inte riktigt nådde upp till programmets slutmål är privat finansiering i forskningsprojekt, som dock nått 94,7 % av slutmålet. Även om indikatorn ökat något för varje år, kan man konstatera att det under programperioden har varit utmanande att få till en väsentlig ökning av den indikatorn, särskilt under programperiodens senare del. Det finns även några indikatorer där målen för det totala antalet har uppnåtts, men där exempelvis fördelningen mellan kvinnor och män är ojämn. Även fördelningen av indikatorvärdena för deltagande ungdomar är i några fall under programmets slutmål, även om det också i dessa fall ändå innebär att det totala deltagandet har uppfyllts.

Måluppfyllelsen för de finansiella indikatorerna som framgår av tabell 3 utgjorde vid utgången av 2023 mellan 94,1–100,2 % av programmets slutmål. Föregående år var motsvarande siffror 85–91 %. Under det sista året har alla insatsområden fortsatt att utvecklas positivt, och vid utgången av 2023 hade samtliga projekt i programmet avslutats och slututbetalats. För de projekt som avslutades under slutdelen av programperioden, och där dessa inte har nyttjat sina beviljade medel fullt ut, har det inte varit möjligt att använda återförda medel till nya projektansökningar innan programavslutet.

Genom programändringen som beslutades i december 2018 tillfördes programmet ca 18,4 miljoner euro i ERUF medel. Den utökade programbudgeten innebär att Nord-programmet i jämförelse med många andra program har haft en relativt stor andel projekt som pågått in i programperiodens slutskede. På grund av Covid19-pandemin var också en del projekt tvungna att flytta fram projektavslut för att hinna genomföra vissa av sina planerade aktiviteter. Vissa aktiviteter i projekten blev också inställda, eller genomförda på annat sätt än planerat. Även om restriktionerna lättades upp innan programmet stängde har det ändå inneburit att en del av projekten inte riktigt till fullo uppnått de individuella aktivitetsindikatorer som de satt upp för sina projekt. Men på en övergripande programnivå ligger programmet väl till gällande uppnådda indikatorvärden.

6. SAMMANFATTNING FÖR ALLMÄNHETEN (artikel 50.9 i förordning (EU) nr 1303/2013)

En sammanfattning av innehållet i de årliga och de slutliga genomföranderapporterna ska offentliggöras och överföras som en separat fil i form av en bilaga till den årliga och den slutliga genomföranderapporten.

Se bilaga

7. RAPPORT OM GENOMFÖRANDE AV FINANSIERINGSINSTRUMENT (artikel 46 i förordning (EU) nr 1303/2013)

Ej aktuellt

8. I TILLÄMPLIGA FALL, FRAMSTEG AVSEENDE UTARBETANDE OCH GENOMFÖRANDE AV STÖRRE PROJEKT OCH GEMENSAMMA HANDLINGSPLANER

Ej aktuellt

DEL B

RAPPORTER SOM SKA LÄMNAS IN 2017 OCH 2019 SAMT SLUTLIG GENOMFÖRANDE RAPPORT

9. BEDÖMNING AV GENOMFÖRANDET AV SAMARBETSPROGRAMMET

9.1 Uppgifter i del A och programmets mål

FÖR VARJE INSATSOMRÅDE – En bedömning av de uppgifter som tillhandahållits ovan och av framstegen när det gäller att uppnå programmets mål, inklusive bidraget från Eruf till förändringar av värdet av resultatindikatorerna, när uppgifter finns att tillgå i utvärderingar.

Insatsområde 1 – Forskning och innovation

Inom insatsområde 1, Forskning och innovation, har intresset för forsknings- och innovationssamarbete varit väldigt stort. Programmet har mottagit 106 projektansökningar inom insatsområde 1. Totalt har 37 projekt beviljats, varav 4 förstudier. 100 % av ERUF-budgeten och 110% av norska IR-medel har beslutats fram till sista december 2023.

Av de 37 beviljade projekten har 19 projekt arbetat mot det specifika målet att stärka företagens kommersialiseringsförmåga och 18 projekt mot det specifika målet att aktörerna inom innovationssystemet ska stärka sin förmåga att agera på den europeiska forskningsarenan. Antalet beviljade projekt mellan de två olika specifika områdena är jämnt fördelade. Även den budgetmässiga fördelningen mellan målen har en jämn fördelning då ca 52 % av budgeten gått till att stärka företagens kommersialiseringsförmåga och 48 % till att stärka aktörerna inom innovationssystemet.

Samarbeten har genomförts inom flera av regionens fokusområden. Anspråken från programområdets forskningsaktörer på medel från insatsområde 1 har varit mycket höga ända från programstart. Efter sjunde ansökningsomgången, våren 2018, var redan 95 % av områdets ERUF-budget in-tecknad. Under hösten 2018 tillfördes programmet medel från Karelia CBC och Kolarctic CBC, vilket gjorde det möjligt att åter bevilja medel till projekt. Trots den extra allokeringen av medel blev budgeten snabbt fullt in-tecknad och programmet kunde från våren 2020 (ansökningsomgång 12) inte ta emot nya ansökningar inom insatsområde 1.

För att kunna göra en bedömning och mäta hur väl programmet arbetar mot sina mål innehåller programmet både aktivitets- och resultatindikatorer. Varje projekt redovisar utfall på aktivitetsindikatorer och mätning sker årligen. Projekten inom insatsområde 1 ska bland annat leda till att fler aktörer deltar i insatser som leder till nya produkter, tjänster eller metoder, och att fler företag får stöd för att introducera nya produkter för marknaden eller företagen. Detta ska ske genom att fler aktörer deltar i gränsöverskridande forskningsprojekt.

Samtliga aktivitetsindikatorer inom insatsområde 1, utom indikatorn för privata investeringar, har nått programmets slutmål. Indikatorn för privata investeringar till

FoU-projekt uppgår till 814 562 euro, eller 94,7 % av programmets slutmål. Trots ett stort tryck på forskningsprojekt har det varit svårare än förväntat att förmå företagen att delta som finansiärer i forskningsprojekt, särskilt under programperiodens senare hälft.

Vid en jämförelse med insatsområde 2, där programmet väsentligt har överskridit programmålet för den privata finansieringen, kan man reflektera kring några eventuella påverkansfaktorer kring finansieringsförmåga. Företagen har varit intresserade av forskningsprojekten. Många forskningsprojekt har visat upp stödbrev och företagen har också deltagit i projektaktiviteter. Utfallet av indikatorn antalet deltagande företag i forskningsprojekt, ökade under 2023 med 50 företag och indikatorn landade på 498 deltagande företag, vilket med god marginal uppnådde programmets mål på 200 företag.

När det kommer till ekonomisk investering i projekten faller företagen dock ifrån. En orsak kan vara att programmet primärt riktar sig mot små- och medelstora företag och inte till stora företag. Mindre företag har ofta begränsade resurser att satsa medel i forskningsprojekt jämfört med större företag. En annan skillnad jämfört med insatsområde 2 kan vara att i insatsområde 2 ser företagen en tydligare och snabbare koppling till sin affärsnytta. I ett forskningsprojekt ligger resultaten och affärsnyttan för företagen längre fram i tiden än i ett entreprenörprojekt, vilket kan leda till att intresset för företagen att delta i entreprenörskapsprojekt är större.

När det gäller indikatorn för deltagande aktörer i insatser som leder till nya produkter eller tjänster har programmet uppnått en hög måluppfyllnadsgrad (170 %) genom att 425 aktörer deltagit. Bland annat har projektet *CMT* fått 49 aktörer att aktivera sig i projektets aktiviteter för att till exempel få ökade insikter i hur modern ytbehandlingsteknik (CMT+laser) kan stödja SMF:s internationella konkurrenskraft.

Även antalet företag som får stöd för att introducera nya produkter, både för företaget och för marknaden, har nått uppsatta mål. Utfallet för antalet företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter uppgår till 493 % av målet, eller 74 företag, medan antalet som får stöd för att introducera för företaget nya produkter uppgår till 156 % av programmets slutmål.

Resultatindikatorerna mäts på programnivå och ska visa vilka resultat som programmet bidrar med på en mer övergripande nivå. Uppföljningen av resultatindikatorer har skett efter år 2018, 2020 och 2023 med utgångspunkt i basvärdena som fastställdes i början på programperioden. Inom insatsområde 1 använder programmet sig av två resultatindikatorer. Programmet vill bland annat bidra till att antalet aktörer med innovationsverksamhet i regionen ökar. Genom att mäta antalet aktörer med innovationsverksamhet i programområdet vid flera olika tidpunkter kan en indikation fås på om antalet aktörer ökar eller minskar. Målet som sattes upp vid programstarten var att antalet aktörer ska öka från 106 aktörer år 2013 till 116 år 2023.

Under programperioden har antalet aktörer i programområdet med innovationsverksamhet ökat från 106 till 153. I jämförelse med målet har indikatorn

överskridits något. Utvecklingen under programperioden av antalet aktörer med innovationsverksamhet har varit stadigt ökande vid respektive delmätning. Den första delmätningen som gjordes för 2018 visade att antalet aktörer hade ökat till 112. Vid den andra mätningen, för 2020, uppgick antalet aktörer till 147, vilket innebar att programmets mål redan då uppnåts. Till den sista mätningen, för 2023, har antalet fortsatt att öka, om än i något avtagande takt, till 153. Måluppfyllelsegraden är 132 %.

Eftersom resultatindikatorerna mäts på en mer övergripande programnivå än programmets aktivitetsindikatorer, då de senare är direkt kopplade till projektens utfall, är det svårt att veta exakt i vilken grad programmet har påverkat indikatorn för antalet aktörer med innovationsverksamhet. Man kan ändå konstatera att programmet har bidragit till att det finns företag och aktörer i programområdet som deltagit i forskningsprojekt genom programmets försorg.

Även förmågan att samspela med omvärlden är viktig för en utvecklad innovationsförmåga. Samspelet ger tillgång till en större kritisk massa och mer kompetens. Detta kan bidra till en kapacitetsuppbyggnad av universitetens, forskningsinstitutens och näringslivets förmåga att medverka i bland annat Horisont 2020. Ett av målen inom insatsområde 1 är därför att projekten ska leda till fler deltagande aktörer (en kritisk massa) i innovationssystemet och att antalet ansökningar till Horisont 2020 ökar. Den aktivitetsindikator som programmet använder sig av för att mäta hur programmet deltar på den europeiska forskningsarenan är därför att mäta antalet ansökningar till Horisont 2020. Hos flera av de projekt som beviljats har man också kunnat se resultat i form av att de går vidare och skickar in ansökningar till Horisont 2020. Några exempel är projektet *SusMinNor* och projektet *Robosol* som har lämnat in flera ansökningar var, och även fått två, respektive en, av ansökningarna beviljade. Projekten inom insatsområde 1 har lämnat in 35 ansökningar till Horisont 2020. Programmets slutmål var att 10 ansökningar ska ha skickats in senast år 2023.

Att projekten och dess aktörer lyckas samla sig för att söka medel från forskningsprogrammen är i sig en god väg mot att bidra till förmågan att samspela med omvärlden och utveckla innovationsförmågan bland regionens aktörer. Antalet ansökningar till forskningsprogrammen är många och konkurrensen om de medel som finns är därför hård. Från tidigare programperioder vet vi att det är ett fåtal av alla ansökningar till forskningsprogrammen som faktiskt blir beviljade. Men det är ändå viktigt att projekten fortsätter att vara verksamma på denna arena. Den andra resultatindikatorn som programmet mäter inom insatsområde 1 är därför antalet *beviljade* ansökningar till europeiska forskningsprogrammet Horisont 2020. Resultatet har varit att 4 ansökningar blivit beviljade. Utöver ovannämnda *SusMinNor* och *Robosol*, har även projektet *CMT* fått en ansökan beviljad. Givet den stora konkurrensen som råder, får resultatet sägas vara relativt bra. Programmets slutmål var 5 beviljade ansökningar, utfallet på 4 innebär att resultatindikatorn har nått 80 % av målet.

Några tänkbara anledningar till att målet inte riktigt nåddes är att det rått stor konkurrens om medlen till Horisont 2020 och att programområdets aktörer inte förmått att bilda tillräckligt attraktiva konsortier för att få tillgång till forskningsprogrammets

finansieringar. En annan anledning kan vara att projekten inte hunnit få besked under projekttiden eller innan de har slutredovisat projektet, och därför inte har kunnat redovisa utfall på indikatorn. En ytterligare orsak kan vara att projektets aktörer har utökats till ett vidare konsortium, eller att endast delar av partnerskapet från Interreg har gått vidare till ett projekt inom forskningsprogrammen, och att man därför inte räknar med detta som ett utfall från projekten.

Insatsområde 2 – Entreprenörskap

Inom Insatsområde 2, Entreprenörskap, har det under programperioden inkommit 73 ansökningar. Totalt har 26 projekt beviljats, varav 4 förstudier. Samtliga projekt har avslutats. Av budgeterade ERUF-medel hade 16,94 MEUR (102%) och av norska IR-medel hade 2,99 MEUR (111 %) beslutats fram till sista december 2023. Projekten har haft god spridning inom flera branscher och samarbete har i många fall skett mellan SMF och forskningsinstitutionerna i regionen.

Av de totalt 26 beviljade projekten arbetar 19 projekt mot det specifika målet om en ökad andel SMF med gränsöverskridande affärsmodeller och 7 projekt arbetar mot det andra särskilda målet, om ökad export bland regionens SMF. Även om antalet beviljade projekt mellan de två olika specifika områdena skiljer sig åt relativt mycket är den budgetmässiga fördelningen betydligt mer jämnt fördelad, detta då projekten som arbetat för ökad export i genomsnitt varit betydligt större budgetmässigt än projekten som arbetat med gränsöverskridande affärsmodeller. Ca 52 % av de beviljade medlen har gått till projekten som arbetat för ökad export och 48 % av medlen till det andra specifika målet, en ökad andel SMF med gränsöverskridande affärsmodeller.

Samtliga aktivitetsindikatorer inom insatsområde 2 har uppnått programmets slutmål. Man kan konstatera att programmet lyckats väl med att engagera deltagande och företag inom insatsområdet Entreprenörskap.

Företagen i regionen behöver samverka gränsöverskridande för att få tillgång till kunskap och resurser för att stärka sin konkurrenskraft och nå ut på internationella marknader. En ökad samverkan mellan företag, befintliga och nya, samt tvärs över industrisektorer är särskilt viktigt för att hitta nya affärsmöjligheter och ökad lönsamhet. Ett exempel är projektet *CYNIC* där arbete sker för att främja utvecklingen av den digitala tjänstenäringen i regionen genom att tillhandahålla en gränsöverskridande utvecklingsmiljö för test och lärande, vilket ska resultera i affärsmodeller anpassade för digitala tjänster. Ett annat exempel på projekt som arbetat med att utvecklingen av digitala tjänster är projektet *DigiProcess*. Projektets övergripande mål var att stödja digitaliseringen och utveckling av digitala tjänster och ekosystem för SMF som producerar tjänster till processindustrin. I projektet deltog totalt 69 företag i gränsöverskridande marknadsinsatser. Totalt genom programmet har 646 företag deltagit i gränsöverskridande marknadsinsatser.

Projekten ska möjliggöra att företag kan delta i affärsutvecklande insatser (som i sin tur kan leda till nya eller kombinerade produkter, tjänster, arbetsätt och distributionskanaler m.m.) och kompetensutvecklingsinsatser för ökad

internationalisering. Syftet är att företagens konkurrenskraft ska stärkas. Några exempel på projekt som har lyckats få många deltagare i både kompetensutvecklande- och affärsutvecklande insatser är projekten *Nordic Business Support* och *Ny Mat från Arctic*.

Nordic Business Support handlade om att skapa samarbeten och bilda kluster för att möjliggöra större och bättre affärer mellan regionens SMF. Projektet har bland annat anordnat informationsseminarier och skapat kännedom om investerings- och affärsmöjligheter i en större gränsöverskridande region, bland annat om offentliga anbud och vilka leverantörskrav som ställs i de olika länderna. Detta har bidragit till ökad regional kännedom om vilka gränsöverskridande affärsmöjligheter som finns i regionen. I *Ny Mat från Arctic* handlade det om livsmedelsproduktion. Projektet ville främja innovationsklimatet inom småskalig livsmedelsproduktion samt öka kunskaper och samverkan kring innovationsprocesser i företagen och företagens internationalisering. Totalt deltog 266 personer i projektets aktiviteter. Totalt i programmet har 3277 personer deltagit i kompetensutvecklingsinsatser och 3831 personer har deltagit i affärsutvecklande insatser. Det innebär att programmets slutmål om 2 000 personer i kompetensutvecklingsinsatser och målet att 1 600 personer ska ha deltagit i affärsutvecklande insatser har uppnåtts med god marginal.

Det har varit lättare att få företag att delta med privata investeringar inom insatsområde 2 vid jämförelse med insatsområde 1. Det kan möjligen bero på att företagen ser en mer direkt affärsnytta med att delta i entreprenörskapsprojekten och därför också är mer benägna att bidra med finansiering i dessa projekt. Även om slutmålet för privata investeringar inom insatsområde 2 höjdes upp kraftigt i samband med programändringen 2018, har programmet lyckats nå upp till målet på 1 200 000 euro. Utfallet blev 2 340 947 euro, motsvarande 195 % av slutmålet. Det bör i sammanhanget även lyftas fram att stora delar av den privata finansieringen är hänförliga till två enskilt stora projekt med mycket privat finansiering. Det är besöksnärlings-projektet *Visit Arctic Europe* (VAE) och dess fortsättning *VAE II*. Men de två besöksnärlingsprojekten har inte bara stått för en stor del privatfinansiering, projekten har även engagerat många företag och deltagare. Det första VAE-projektet bidrog till att 88 företag deltog i gränsöverskridande marknadsinsatser och 189 personer deltog i affärsutvecklande insatser. I efterföljaren, *VAE II* deltog 121 företag i gränsöverskridande marknadsinsatser och 327 personer deltog i affärsutvecklande insatser.

Men programmet har även finansierat andra projekt inom besöksnäringen som har varit inriktade mot insatsområdets andra specifika mål, en ökad andel SMF med gränsöverskridande affärsmodeller. Exempelvis både projektet *My Story- along the Nothern Lights Route* och projektet *Two Countries - One Destination*, har arbetat med att öka andelen SMF med gränsöverskridande affärsmodeller. *Two Countries - One Destination* -projektet hade som mål är att öka internationaliseringsgraden bland företagen i Torneå-Haparanda turistområdet.

Utöver ovan nämnda *VAE* och *VAE II* har det också genomförts projekt inom andra branscher som arbetade mot målet om en ökad export. I exempelvis projektet *Export Cooperation* var syftet att utveckla stödprocesser för företagens internationalisering

samt företagens exportverksamheter. Totalt rapporterades 124 olika btb-möten med företag, som affärsstödmöten, klustermöten, informativa möten om gränsöverskridande samarbete och möten för förberedelser för affärsdelegationer och resor. Sammanlagt deltog 69 företag i gränsöverskridande marknadsinsatser och 215 personer i gränsöverskridande marknadsinsatser genom det projektet. Sett över hela programperioden har 646 företag deltagit i gränsöverskridande marknadsinsatser, vilket kan jämföras med programmets slutmål som var 200 företag. Så programmet har uppnått målet för indikatorn med god marginal.

Resultatindikatorerna inom insatsområde 2 ska mäta hur programmet bidrar till att andelen SMF som har gränsöverskridande affärssamarbeten förändras och hur andelen SMF som exporterar ökar. I samband med programstart, 2014, genomfördes en undersökning som visade att andelen SMF som hade gränsöverskridande affärssamarbeten var 19,7 %. Undersökningen visade också att andelen SMF som exporterade var 23,9 % vid basmätningen 2014.

Under 2018 genomfördes en uppföljande undersökning som visade att jämfört med 2014 så hade andelen företag som bedrev internationell handel minskat mellan åren 2014 och 2018. Även andelen företag med gränsöverskridande affärssamarbeten minskade mellan basmätningen och den uppföljande mätningen som gjordes 2018. I jämförelse med den nedgång som noterades i mitten av programperioden kan man konstatera att det under den avslutande delen av programperioden har skett en återhämtning av andelen SMF som exporterar. Den undersökning som genomförts i samband med programavslutet 2023 visar numera att andelen SMF som exporterar överskrider programmets mål något.

2023 års mätning visar att utvecklingen följer liknande mönster i alla tre länder och visar även också en del likheter med tidigare gjorda mätningar, men även vissa skillnader. 2023 års mätning visar att andelen som bedriver internationell handel genom export varierar mellan 15–37 % över de tre studerade regionerna/länderna. De norska företagen har angett lägst andel exportverksamhet, (15 %) medan svenska och finska företag har högre andel exportverksamhet med 37% respektive 31 %. Gemensamt är att samtliga länders företag har angett att exportverksamheten har ökat jämfört med den föregående mätningen som gjordes 2018 i respektive land. De norska företagen har dock genomgående både vid basmätningen, den uppföljande mätningen, och även vid den avslutande mätningen angett lägre andel exportverksamhet än de svenska och finska företagen. Men totalt sett över alla tre länder har en större andel företag angett att de exporterar 2023 jämfört med basmätningen 2014.

Andelen SMF som exporterar är en av två resultatindikatorer som programmet mäter inom insatsområde 2. Även den andra indikatorn som mäter andelen SMF med gränsöverskridande affärssamarbeten har ökat jämfört med den nedgång som kunde ses vid mätningen i mitten av programperioden. I jämförelse med basmätningen 2014, som visade att andelen SMF som hade gränsöverskridande affärssamarbeten då var 19,7 %, är andelen SMF med gränsöverskridande affärssamarbeten nu uppe i 30 %. Utvecklingen följer därmed samma mönster som andelen SMF som exporterar, med en

nedgång i mitten på programperioden, för att därefter stiga i samband med slutmätningen 2023.

Även om resultaten inte är direkt avhängiga programmets insatser, utan kan bero på en rad andra faktorer som det allmänna konjunkturläget eller utvecklingen av råvarupriser och andra yttre faktorer, så är det ändå värdefullt för programmet att mäta och se utveckling och trender över tid.

Men även enligt den senaste mätningen är det fortfarande ett fåtal av företagen som har angett en betydande del av sin omsättning på export. Merparten av de svarande SMF anger att de har mer än 50 % av sin omsättning inom sitt eget län. Man kan nog generellt därför konstatera att det fortfarande finns mycket arbete kvar att göra när det gäller SMF och gränsöverskridande affärssamarbeten. Att programmet finns och genererar gränsöverskridande projekt är en faktor som i förlängningen kommer att öka utbyte och kontakter mellan länderna. Inom insatsområde 2, Entreprenörskap är ju programmets roll att främja de mer affärsmässiga utbytena mellan aktörerna länderna, men gränsöverskridande utbyte pågår även inom övriga insatsområden, om än inte primärt inom näringslivet.

Insatsområde 3 - Kultur och miljö

Inom insatsområdet har det inkommit 83 ansökningar. Samtliga 38 beviljade projekt har avslutats (3 förstudier). Den totala allokeringen av medel uppgår till 16,51 MEUR (98%) av ERUF-budget och av norska IR-medel har 2,83 MEUR (121%) allokerats.

Insatsområdet har fyra specifika mål. 20 projekt (6 472 228 EUR) har arbetat för att stärka regionens kultur och kulturarv. 9 projekt (7 510 294 EUR) arbetade för en förbättrad bevarandestatus över naturmiljöer. Inom det unika målet för Sápmi - Stärkt samiskt språk inom den samiska befolkningen genomfördes 3 projekt (1 619 172 EUR). 6 projekt (2 135 638 EUR) arbetade för att offentliga sektorns kunskap och kompetens om grön tillväxt och resurseffektivitet ska ha ökat.

Ca 42% av medlen har allokerats till målet om förbättrad bevarandestatus över naturmiljöer även om antalet projekt har varit flest inom målet att stärka regionens kultur och kulturarv dit 36% av medlen har gått. De två andra målen har både haft färre projekt och mindre andel allokerade medel. Ca 12% av medlen har gått till främjande av offentlig sektorns kunskap och kompetens om grön tillväxt och resurseffektivitet och 9% av medlen har gått till arbete med att stärka de samiska språken.

Inom insatsområdet mäts fyra olika resultatindikatorer. Projekten kan handla om insatser som framhåller regionens kulturarv eller utvecklingsfrämjande insatser för samisk kultur och samiska förhållanden. Insatserna bör leda till produktutveckling inom kulturarv för att öka områdets attraktivitet. Produkterna kan kommersialiseras av näringslivet vilket kan leda till ökat besöksantal. Programmet har använt sig av antalet registrerade gästnätter som resultatindikator för att se hur områdets attraktivitet har förändrats under programperioden. Vid programstart gjordes en basmätning som visade att antalet gästnätter år 2012 var 9 749 000. Målet för programmet var en 10-

procentig ökning till 2023. Programmet har satsat mycket resurser på insatser som framhåller regionens kulturarv och produktutveckling inom kulturarv. Även inom insatsområde 2 Entreprenörskap, har det beviljats projekt som är inriktade mot att främja och utveckla besöksnäringen vilket också bidrar till utvecklingen av antalet gästnätter.

Under våren 2020 drabbades världen av en global pandemi som påverkade både resandet och handeln. Covid19-pandemin hade stor påverkan på besöksnäringarna, även Nordprogrammet drabbades hårt. Vid en uppföljning av antalet gästnätter år 2018 hade antalet gästnätter i området ökat till 11 567 547 nätter jämfört med basmätningen. Utvecklingen var starkt positiv då ökningen motsvarade mer än 18 % från basvärdet. Den mätning som gjordes för 2020 visade att hela uppgången som setts fram till 2018 var uttraderad och mer därtill. Antalet gästnätter hade minskat till 8 675 079 gästnätter, en minskning med 25% från 2018, och 11% mindre än vid basmätningen. Men, efter att pandemins verkningar till stor del har klingat av, har en anmärkningsvärd återhämtning av antalet gästnätter skett. Den slutliga mätningen visar en full återhämtning jämfört med innan pandemin. För 2023 registrerades 13 203 156 gästnätter, en ökning med 35% jämfört med basmätningen och 23% över målvärdet. Även om det varken är programmets förtjänst eller förskyllan hur utvecklingen av gästnätter sett ut, kan det konstateras att programmet har satsat mycket resurser inom besöksnäringen. Förhoppningsvis har detta bidragit till att besöksnäringen på ett övergripande plan har utvecklats positivt och att näringen blivit mer långsiktigt motståndskraftig inför framtida utmaningar.

De samiska språken är på grund av sin starka koppling till samisk kultur och identitet särskilt betydelsefulla för kontinuitet och förmedlande av samisk kultur. Det är viktigt att bevara och utveckla de samiska språken. De är även en central del i det gränsöverskridande arbetet där gemensamma satsningar på strategiska insatser är viktiga. Projektet *Deanuleagis sámásttit* hade som mål att skapa ett nätverk för Tanadalens språkcenter. Projektet ville öka användningen av det samiska språket på olika gränsöverskridande språkarenor och samtidigt främja överföringen av kunskap om kulturarvet mellan generationerna. Under projektet etablerades ett samiskt språkcentrum, Giellagardi, i Utsjoki. Dessutom skapade projektet ett nätverk av språkcenter i Deatnu-dalen. Ett annat projekt var *Giellagáldu*, vars målsättningar var att trygga framtiden för de samiska språken samt att stärka och främja användningen av de samiska språken inom olika språkanvändningsområden och stimulera kulturen och kulturtraditionen i Sápmi. Det tredje projektet, *Plupp-fortelling om de usynlige i fjellet* handlade om en dramatisering och iscensättning av ett urval ur Inga Borgs sagoböcker från 1955–2006.

Totalt har projekten bidragit till att 12 480 personer har deltagit i aktiviteter som ökar användningen av det samiska språket. Utfallet har passerat målet på 10 000 personer. Det manliga deltagandet nådde inte riktigt upp till programmålet, (90%) medan det kvinnliga deltagandet överskrider målet (160%).

Programmet har som resultatindikator valt att mäta i vilken utsträckning de samiska förvaltningskommunerna i delområde Sápmi erbjuder samisk undervisning eller annat språkligt stöd för barn och ungdomar. Vid basmätningen 2014 kom man fram till ett språkindexvärde på 2,15 och målet var en ökning till 2,30 år 2023. Vid delmätningen 2018 var index 2,23. I slutmätningen är index 2,31, vilket visar att trenden är fortsatt positiv. De utmaningar som nämnts vid uppföljningen är dels att det i vissa områden är låga antal elever och barn, dels att det råder brist på lärare inom samiska. Kommunerna anstränger sig för att kunna erbjuda språkundervisning i samiska.

Projektet *AIDA II* handlade om att stärka och synliggöra det samiska kulturarvet i samarbete med slöjdare, konstnärer, och andra kulturarbetare. Projektet *Digital access to the Sámi heritage archives* handlade om att förbättra det samiska kulturarvets åtkomlighet. Projektet har framgångsrikt utvecklat en sökportal online, kallad Nuohtti, för åtkomst till digitala samiska arvsarkiv. Under projektet ingick material från 9 digitala arkiv till Nuohtti. Det är möjligt att lägga till fler digitala arkiv till sökportalen senare. Projektet kartlade befintliga digitala arkiv vilket visade att 59 organisationer hade material relaterat till samer och kultur, och 40 av dem hade börjat digitalisera det samiska arvs materialet. Totalt har 11 426 personer deltagit i utvecklingsfrämjande insatser för samisk kultur och samiska förhållanden. I jämförelse med programmålet på 8 500 personer är det en måluppfyllelse på 134%.

Totalt har 16 136 personer deltagit i insatser som framhåller regionens kulturarv, vilket ger en måluppfyllelse på 179% jämfört med målet på 9 000 deltagare. Målen har nåtts för både manliga och kvinnliga deltagare, däremot var utfallet för antalet deltagande ungdomar långt ifrån målet. Programmet har alltså inte i tillräcklig omfattning lyckats attrahera projekt som arbetar med ungdomar inom insatsområde 3 Kultur och Miljö. Programmet har dock haft andra projekt med särskild inriktning mot ungdomars deltagande, till exempel projekten *Rampen/Ramppi* och *Bottenviksbågens ungdomar* inom insatsområde 4 Gemensam arbetsmarknad.

Det har genomförts projekt som arbetar för förbättrad bevarandestatus över regionens naturmiljöer. Ett framgångsrikt exempel som även uppmärksammats mycket i media är *Felles Fjellrev Nord II*. Projektet, och dess föregångare, *Felles Fjellrev Nord*, har arbetat för att öka populationerna av fjällräv i de norra delarna av Norge, Sverige och Finland. Under projektets sista år föddes 35 kullar i nordligaste Sverige och Norge. Projektet kunde också bekräfta den första kullen på 25 år i Finland.

Det har också genomförts projekt för att förbättra naturmiljön och återskapa viktiga livsmiljöer för vattenlevande organismer.

Programmet har beviljat 9 projekt som arbetat med främjandeåtgärder för bättre bevarandestatus av olika livsmiljöer. Målet var att 2 500 000 hektar ska ha fått stöd för att uppnå bättre bevarandestatus, utfallet blev 3 662 962 hektar. (145% av slutmålet). Ett annat exempel på projekt som arbetat med att förbättra naturmiljön och återskapa viktiga livsmiljöer är *EMRA*. Projektet har kartlagt totalt 471 km bäckar och återställt

19,57 km bäckar samt återöppnat 19 sidokanaler. Dessutom har totalt 27 lekbäddar för öring skapats.

Miljörådets vattenindex används som resultatindikator för att mäta programmets miljöpåverkan. Målet att bevara regionens vattenindex beror på att den allmänna utvecklingen för naturtillstånden i Europa är negativ. Det arktiska Europa har fortfarande en relativt bra status och ekosystem med säregen biologisk mångfald. Målet för programmet är att index för godkänt vattentillstånd ska öka från 68 till 69 från basmätning 2014 till slutmätning 2023. Vid slutlig mätning 2023, har index nått upp till 80,8. Särskilt från 2014 till 2018 ökade index väsentligt och därefter har nivån stabiliserats på en högre nivå med endast mindre förändringar vid mätningarna 2020 och 2023. Miljöindex har förbättrats mycket mer än förväntat sedan basmätningen.

Programmet har beviljat stöd till projekt som arbetar för att förbättra kunskapen om grön tillväxt och resurseffektivitet. Programområde har periodvis mörker och kallt klimat vilket medför hög energiförbrukning och ökad miljöbelastning. Det är därför viktigt att det finns samhällsfunktioner för att skapa grön tillväxt och resurseffektivitet. Programmets bidrag kopplat till kunskapshöjning inom grön tillväxt och resurseffektivitet inom offentlig sektor utvärderas genom ett kunskapsindex. Målet för programmet är att öka kunskapsindex från 2,3 år till 2,5 år 2023. Indikatorn mäts med hjälp av en undersökning bland kommunerna i regionen.

Vid uppföljning 2018 hade kunskapsindex ökat från 2,3 till 2,7, vilket betydde att programmets mål då var uppnått. Från 2018 till den slutliga mätningen för 2023 har index minskat till 2,53. Fortfarande är utfallet högre än basmätningen och i linje med programmets målvärde, men utfallet har minskat från föregående mätning. Utfallet är överraskande med tanke på det ökade fokuset på dessa frågor generellt i samhället. En förklaring skulle kunna vara att resurseffektivitet inom offentlig sektor till viss del blivit en integrerad del i kommunernas verksamhet och inte urskiljs från den gängse verksamheten.

Insatsområde 4 - Gemensam arbetsmarknad

Inom Insatsområde 4, Gemensam arbetsmarknad, har det under programperioden inkommit 27 ansökningar. Totalt har 17 projekt beviljats, varav 4 förstudier. Samtliga projekt har avslutats per den sista december 2023. Av budgeterade ERUF-medel hade 4,75 MEUR (105%) och av norska IR-medel hade 0,74 MEUR (106 %) beslutats fram till sista december 2023.

Insatsområde Gemensam arbetsmarknad omfattar två specifika mål. Av de totalt 17 beviljade projekten arbetar 13 projekt (3 248 584, EUR) mot det specifika målet att öka den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden och 4 projekt (1 700 006 EUR) arbetar mot det andra särskilda målet som är specifikt för Sapmi: Stärkt kompetens och kunskapsutveckling inom samiska näringar. Budgetmässigt har fördelningen mellan de två specifika områdena varit något jämnare än antalet projekt indikerar, då ca 34 % av de beviljade medlen gått till stärkt kompetens och kunskapsutveckling inom samiska näringar, och 66 % av medlen till det specifika målet om gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden.

En utmaning som programmet hade i början av programperioden var att antalet projektansökningar inom insatsområde 4 – Gemensam arbetsmarknad var relativt låga. Programadministrationen arbetade därför med informationsinsatser för att öka intresset från programområdets aktörer i syfte att få in fler ansökningar inom insatsområdet. Det beviljades också därefter fler projekt senare i programperioden jämfört med de första åren, men fortfarande relativt få jämfört med övriga insatsområden. Det ska dock också noteras att budgeten är väsentligt mindre inom insatsområde 4 än inom övriga insatsområden. Ökningen bedömdes likväl vara ett resultat av förvaltande myndighet inriktning om ett ökat fokus på insatsområdet i syfte att öka medvetenheten bland regionens aktörer.

Under den senare delen av programperioden har skillnaderna fortsatt att minska jämfört med övriga insatsområden. Upparbetandet av Insatsområdets budget har därför under de sista åren kommit i kapp övriga insatsområden och hade i slutet på 2023 istället den högsta upparbetningen av budgeten.

Programmet har bidragit till att förbättra förutsättningarna för ökad gränsöverskridande rörlighet inom arbetsmarknaden. Totalt har 4601 personer deltagit i gränsöverskridande rörlighetsinitiativ. Resultatet innebär att måluppfyllelsen för den indikatorn som också ingår i resultatramen är 354% av programmets slutmål på 1 300 personer.

Några exempel på projekt som har redovisat goda resultat är bland annat *Arctic Labour* och *Bottenviksbågens samverkande, samkunniga entreprenöriska ungdomar*. Båda projekten arbetar för att öka den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden. I *Arctic Labour* är målet att antalet personer som flyttar eller överväger att flytta över gränsen ska öka. Projektet ska också bidra till att arbetskraft med yrkeskompetens matchas mot näringslivets behov. Arctic Labour-projektet bedöms ha tydliga kopplingar och synergier till det tidigare beviljade projektet *NORPÅ*, som handlar om validering och harmonisering av yrkesbehörigheter och yrkesutbildningarna mellan länderna. I *Bottenviksbågens samverkande, samkunniga entreprenöriska ungdomar* har syftet med projektet varit att utveckla gränsöverskridande samarbete inom entreprenörsutbildning i Bottenviksbågen. Genom projektet har eleverna fått nya kunskaper om grannlandets språk och kultur, skapat nya kontakter och erhållit nyttiga erfarenheter om näringslivet i Bottenviksbågen området. Det som också varit positivt med det projektet är att majoriteten av deltagarna har varit ungdomar. Av totalt 645 deltagare i projektet var 598 ungdomar.

Ett annat projekt som också har genomförts i insatsområde 4 och involverat många ungdomar har varit *Rampen/Ramppi*. Där har målet varit att hitta samverkansformer mellan berörda organisationer för att minska antalet ungdomar i regionen som varken har arbete eller kvalificerad utbildning. Även här var majoriteten av deltagarna ungdomar.

Utöver aktivitetsindikatorn som mäter deltagare i projekten som deltar i gränsöverskridande rörlighetsinitiativ har programmet även en resultatindikator kopplad till den gränsöverskridande arbetsmarknaden. Programmet mäter genom resultatindikatorn sitt bidrag till att främja den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden genom resultatindikatorn "Antal förfrågningar kring arbetspendling". Slutmålet har varit att antalet förfrågningar ska öka från 401 till 600 år 2023. Statistiken utgör underlag som indikerar intresset för och förekomsten av gränspendling i programområdet. Indikatorn mäts därför med hjälp av statistik som samlas in från regionens Gränstjänstkontor. Utvecklingen av antalet förfrågningar har ökat betydligt mer än man förväntat sig vid programstarten. Vid mätning inför årsrapport 2018 uppgick antalet förfrågningar till 1 169 stycken vilket nästan var det dubbla jämfört med slutmålet. Vid den efterföljande mätningen som genomfördes 2020 hade antalet förfrågningar ökat ytterligare till över 2000 förfrågningar. Det som sannolikt kan ha haft en stor påverkan på antalet förfrågningar under 2020 är Covid19-pandemin. Det rådde vid den tiden osäkerhet i gränsområdena avseende reserestriktioner, bland annat just kring arbetspendling. Vid den slutliga mätningen som avser 2023 har indikatorn fortsatt att öka ytterligare. Den fortsatta ökningen av antalet förfrågningar visar att det finns ett behov av gränstjänst-kontorens tjänster. Men även att kännedomen om deras arbete och funktion har ökat under en lång tidsperiod och att därmed fler personer fått kännedom om vart man ska vända sig vid frågor relaterade till gränshinder..

Ett annat mål för programmet inom insatsområde 4 är att stärka den gränsöverskridande kompetensutvecklingen inom de samiska näringarna. Projektens insatser ska främja samiska näringar genom insatser som workshops, erfarenhetsutbyten, nätverksbyggande och samverkan för att utveckla traditionella och nya näringar. Programmet har beviljat medel till fyra projekt som arbetar mot det särskilda målet att stärka kompetens- och kunskapsutvecklingen inom den samiska näringen.

Exempelvis i projektet *Biegganjunázat* var målet att pröva och erbjuda gränsöverskridande undervisning inom renskötsel. Detta skedde genom att man framställde utbildningsmaterial och anordnade åtta olika utbildningspaket/moduler över ämnen som avser renskötsel. Projektet gav också skolorna en möjlighet att samordna sina verksamhetsmodeller så att de efter projektets slut kan fortsätta med samarbetet som en del i den grundläggande verksamheten. Ett annat projekt som också uppnått goda resultat, och även uppmärksammats utanför programområdet, är projektet *Filling the EU-Sápmi knowledge gaps*. Projektet var utvalt som en av finalisterna i Regiostars Award 2022. Projektet nominerades redan första gången år 2021 i kategorin "FAIR Europe: Fostering inclusion and anti-discrimination" och gick hela vägen till finalen. 2022 år blev projektet nominerade som ett av de bästa projekten i Europa under tävlingens 15-åriga historia.

Sammanlagt uppgår antalet deltagare i gränsöverskridande kompetensutvecklande initiativ inom samiska näringar till 784 personer. Det innebär att programmets slutmål som var 80 personer uppnåtts med god marginal. Programmet har även uppnått de respektive målen för kvinnor, män och för ungdomar för indikatorn.

Inom Sápmi är kunskapsöverföring med koppling till samisk näringslivsverksamhet, kultur och traditioner några av de grundläggande förutsättningarna för bevarandet av den samiska kulturen och identiteten. De samiska utbildningsinstitutionerna samt andra samiska organisationer är därför viktiga som kunskaps- och kulturförmedlare samt kompetensutvecklare. Som en resultatindikator för att se programmets bidrag till den generella utvecklingen mäter programmet andelen utbildningsinsatser inom samiska näringar i regionen. Målet är att öka andelen utbildningsinsatser från 12 till 15 stycken till år 2023. Vid sammanställningen av årsrapporten för 2018 gjordes en uppföljande mätning som visar att antalet utbildningsinsatser hade ökat till 18. Vid den efterföljande mätningen som genomfördes 2020 hade antalet dessvärre minskat till 17, dock var utfallet fortfarande över programmets målvärde. Vid den slutliga mätningen 2023 har antalet utbildningsinsatser därefter fortsatt minska till 14, vilket innebär att slutmålet inte riktigt har nåtts, och med en negativ trend från de senaste åren. Man kan konstatera att antalet utbildningsinsatser inom samiska näringar har ökat något jämfört med basmätningen som gjordes 2013. Men ökningen är dock mindre än det målvärde som sattes upp vid programstart. Vid den uppföljning som genomfördes för 2023 har några återkopplingar till de minskande siffrorna på senare år också framkommit. Man pekar bland annat på att de längre utbildningarna har minskat och i viss utsträckning i stället ersatts av kortare kurser. Det finns också ett större utbud och efterfrågan på samiska språkkurser i jämförelse med utbildningar kopplat till de samiska näringarna. Utbildningarna har blivit mer efterfrågans- och behovsstyrda jämfört med tidigare år. En annan aspekt som lyfts fram är också att det råder brist på lärare och resurser.

Insatsområde 5 - Tekniskt stöd

Budgeten för tekniskt stöd uppgår till 6 % av programmets ERUF-budget. ERUF-medel utgör 50 % av finansieringen till tekniskt stöd och resterande 50 % utgörs av nationella medel från Sverige och Finland. Tekniskt stöd finansierar arbete som utförs av förvaltande myndighet, gemensamt sekretariat, informationspunkt samt revisionsmyndigheten.

Fokus för programmet i slutskedet har i huvudsak varit att stödja och följa upp de projekt som fortfarande pågått, samt att sprida goda exempel och visa resultat av de projekt som genomförts. Programmet har även arbetat med att publicera resultatnyheter om alla projekt som avslutas. I förhållande till programbudgeten har totalt 95 % av programmets medel fördelats till 118 projekt enligt programmets intentioner.

Genom programändringen som beslutades 2018 tillfördes programmet ca 18,4 miljoner euro i ERUF medel. Den utökade programbudgeten innebär att Nord-programmet har haft en relativt stor andel projekt som pågått in i programperiodens slutskede

Ökningen av medel innebär därför också att programmet under den senare delen av programperioden ökade både informationsinsatser och beredning av nya ansökningar hos det gemensamma sekretariatet och hos informationspunkten i Rovaniemi. Informationspunkten i Rovaniemi har varit en viktig informatör för att göra programmet

och dess möjligheter känt, samt att hjälpa projektägare att hitta rätt i systemet. Infopointen har främst ansvaret för att informera om programmet till allmänheten och till potentiella stödmottagare på finsk sida.

Programmet har också informerat om de förenklingsåtgärder som infördes under 2018 för att minska den administrativa bördan för stödmottagarna. Förenklingsåtgärderna innebär bland annat att programmet har infört en förenklad redovisningsmodell kallad "klumpsumma" som kan användas i förstudier avseende EU-stödet. Modellen innebär att EU-stödet betalas ut som en "klumpsumma" om förstudien uppnår de resultat som fastställs i beslutet om stöd. Ett annat alternativ på förenklad redovisningsmodell som projekten kunnat använda är en schablon som baseras på personalkostnaderna på 40 % för andra kostnader utöver personalkostnaderna. För andra projekt än förstudier har förenklingsalternativet med 40 %-schablon varit möjligt att välja, däremot har det inte varit obligatoriskt.

Av de projekt som beviljades under 2019 och 2020 efter införandet av förenklingsmöjligheten var det 18 projekt som använt sig av förenklingsmodellen 40%-schablon. Av 12 inkomna ansökningar till den sista ansökningsomgången, var det 8 projekt som valt att använda sig av 40 %-schablon. Man kan därför konstatera att de förenklingsåtgärder som kommissionen initierade och programmen införde hösten 2018 blivit väl mottagna av stödmottagarna inom Nordprogrammet.

Programorganisationen har genomfört en större informationsaktivitet per år för att informera om programmet och dess resultat. Eventen har arrangerats alternerande i alla tre programländer. Uppstarten av det nya Interreg Nord-programmet 2014–2020 firades med ett storslaget kick-off event i Tromsø 2014. Programmets framgångsrika resultat firades 2022 med en stor avslutningsfest i Skellefteå tillsammans med Interreg Bothnia Atlantica. Programmen har till avslutningseventet gemensamt tagit fram en bok, *"Borderless Cooperation 2014–2020"* för att visa på bredden av de gränsöverskridande projekten och styrkan som kommer av att arbeta tillsammans.

Programmet är ett av få EU-program som befinner sig i det arktiska området och berörs av EU:s arktiska policy. Sedan 2016 har det funnits ett aktivt samarbete mellan de fem arktiska programmen; Interreg Nord, Interreg Botnia-Atlantica, Interreg Northern Periphery and Arctic samt CBC Kolarctic och CBC Karelia. Samarbetet som benämns Arctic Cooperation har arrangerat gemensamma erfarenhetsutbyten, konferenser, event på European Week of Regions and Cities samt finansierat klustringsaktiviteter mellan pågående projekt. Arctic Cooperation har under åren 2017–2022 arrangerat Arctic Award, en tävling där projekt som bidragit till viktig utveckling i arktiska samhällen prisats.

Genomförandeorganisationen har även deltagit i möten och utbildningar anordnade av Interact för erfarenhetsutbyte med andra Interreg program. Programmet har även samarbetat med de svenska (eufonder.se), finska (rakennerahastot.fi) och norska (interreg.no) nationella fondsamordningarna. Interreg.no har skrivit flertalet

resultatartiklar om projekten samt även en artikel om Interreg Nord programmets slutresultat.

9.2. Särskilda åtgärder som vidtagits för att främja jämställdhet och icke-diskriminering, särskilt tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, samt bestämmelser som införts för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i samarbetsprogrammet och i insatserna

De horisontella kriterierna integreras i genomförandet av programmets verksamhet i samtliga prioriterade områden och valda mål i programmet och hanteras inte som en aspekt vid sidan av programarbetet. Det är främst i urvalet och genomförandet av projekten som främjandet av jämställdhet och icke-diskriminering kan förverkligas. De sökande måste därför när de ansöker om stöd redogöra för hur de horisontella kriterierna kan kopplas till de aktiviteter projektet planerar att arbeta med. Däribland bland annat för hur jämställdhet mellan kvinnor och män, lika möjligheter och icke-diskriminering ska främjas genom projektet.

Enligt programmets urvalskriterier för prioritering av projekt är en av bedömningsgrunderna om och hur projektet arbetar aktivt med de horisontella kriterierna. Projekt som inte alls, eller bara delvis, arbetar aktivt med de horisontella kriterierna får lägre prioritet än projekt som arbetar aktivt med de frågorna.

Programmet har för vissa av aktivitetsindikatorerna möjlighet att genomföra analyser ur ett genusperspektiv med hjälp av könsuppdelad statistik. En reflektion är att det i större utsträckning är kvinnor som deltar i aktiviteter som främjar kultur och språk. Medan det manliga deltagandet tenderar att öka när aktiviteterna handlar om näringslivsinriktade och affärsfrämjande verksamheter. Den enda av aktivitetsindikatorerna som mäter kvinnor och män och som visar upp ett jämställt värde finns faktiskt inom insatsområde 4, Gemensam arbetsmarknad, och handlar om deltagande i gränsöverskridande kompetensinitiativ inom de samiska näringarna. Där är fördelningen 51,4 % kvinnor och 48,6 % män.

Det som dock har varit en positiv utveckling var att under det sista året nådde indikatorn för kvinnliga företag som deltagit i aktiviteter för gränsöverskridande marknadsinsatser upp till 100 företag som ägs av kvinnor, eller motsvarande 125 % måluppfyllelse. Så även om det totala indikatormålet nåtts under tidigare år, så har inte fördelningen av företagens ägarskap mellan kvinnor och män, respektive blandat ägande varit så jämn som önskat, så det var likväl positivt att även indikatorn för företag som ägs av kvinnor till slut nådde upp till målet. Det som ändå kan vara av intresse är att även inom insatsområde 2-Entreprenörskap, finns det enskilda projekt som visar upp jämnare resultat när det gäller fördelningen mellan kvinnor och män. Exempelvis så har både *Visit Arctic Europe I och II*, samt *Ny mat från Arctic* haft fler kvinnliga än manliga deltagare i affärsutvecklande insatser.

Programmet har följt upp samtliga projekt och deras aktiviteter via läges- och slutrapporter för att bland annat bedöma vilka åtgärder som vidtagits för att främja och integrera ett jämställdhets- och icke-diskrimineringsperspektiv i insatsen. Den enda av

aktivitetsindikatorerna där man mäter fördelningen av kvinnor och män och där målen för båda respektive kön inte nåtts är indikatorn för deltagande i aktiviteter som bidrar till ökad användning av det samiska språket. Programmets mål för deltagandet var totalt 10 000 personer, som skulle fördelas jämnt mellan könen med 5000 personer var. Utfallet blev 12 480 deltagare, så det totala antalet uppnådde programmets mål, men det kvinnliga deltagandet nådde upp till 7992 personer, eller 160% måluppfyllelse, medan det manliga deltagandet blev 4488 personer, eller motsvarande 90% måluppfyllelse. För alla övriga aktivitetsindikatorer med könsfördelning har programmet nått sina respektive mål för både kvinnor och män.

9.3. Hållbar utveckling (artikel 50.4 i förordning (EU) nr 1303/2013 och artikel 14.4 andra stycket e i förordning (EU) nr 1299/2013

En bedömning av genomförandet av åtgärder för att beakta de principer om hållbar utveckling som fastställs i artikel 8 i förordning (EU) nr 1303/2013, inklusive, i tillämpliga fall, beroende på samarbetsprogrammets innehåll och mål, en överblick över de åtgärder som vidtagits för att främja hållbar utveckling i enlighet med den artikeln.

EU:s mål om hållbar utveckling är integrerad med Europa 2020-strategin och EU har även medverkat i utformningen av den globala 2030-agendan som förenar de tre dimensionerna av hållbar utveckling, ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Alla länder har ett gemensamt ansvar att se till att målen för hållbar utveckling nås. I kommissionens meddelande "Nästa steg för en hållbar europeisk framtid- EU-åtgärder för hållbarhet" konstateras att det finns utmaningar för att göra de europeiska samhällena hållbara. Utmaningarna rör ungdomsarbetslöshet, åldrande befolkning, migration, miljöförstöring, klimatförändringar och att vi behöver övergå till en koldioxidsnål, klimattålig och resurseffektiv ekonomi i framtiden.

I Nordprogrammet sker många olika initiativ som bidrar till EU:s strategier för hållbar utveckling. Samtliga projekt ska beakta det horisontella kriteriet för hållbar utveckling, även om det inte utgör projektets huvudsakliga syfte ska det genomsyra aktiviteterna. Stödmottagarna måste redan när de ansöker om stöd redogöra för hur de arbetar med hållbar utveckling och hur det kopplas till projektaktiviteterna.

Några projekt syftar direkt till att bidra till en bättre miljö. Projekten *Kustmynnande vattendrag i Bottenviken*, *EMRA* och *Tana River* är några av projekten som arbetar mot målet om en förbättrad bevarandestatus över naturmiljöer. Projekten arbetar bland annat för att främja ett bra ekologiskt tillstånd i vattendragen och bidrar därmed till målen för EU:s vattendirektiv. Projektens åtgärder leder till minskade transporter av miljögifter genom vattendragen samt bättre vandringsvägar för fisk. Det har även genomförts projekt som förbättrar den biologiska mångfalden på andra sätt, fiskbestånden förbättras genom projektet *Tornedalens sommarsik – natur* och i projekten *Felles Fjellrev Nord I* och *II* skapas goda förutsättningar för förvaltningen av fjällräv på hela Nordkalotten. Tillsammans har projekten bidragit till att 3 622 962 hektar har förbättrat sina ekologiska och biologiska livsmiljöer.

Andra projekt som istället bidrar till en ekonomisk och social hållbarhet i programområdet finns bland annat inom insatsområde 4, Gemensam arbetsmarknad. Det tidigare nämnda projektet *Rampen/Ramppi* som arbetat för att minska antalet ungdomar i utanförskap som varken är i utbildning eller i arbetslivet främjar både en social och även ekonomisk hållbar utveckling, både på individnivå och samhällsnivå. Men även andra projekt som underlättat arbetsmarknadens rörlighet över landsgränserna har varit viktiga för en hållbar utveckling i gränsregionerna.

Hållbar utveckling främjas även på andra sätt. Det har bland annat genomfört många projekt inom forskningsområdet som på olika sätt främjar en hållbar utveckling och resurseffektiv ekonomi. I *ARCTIC-ecocrete* handlade det om att förbättra betongsorter och produktionsteknologier som är miljövänliga, energieffektiva och utnyttjar hållbart regionala biflöden från industri och kraftverk. Projektet *EEBAK* var inriktat mot energieffektivisering av byggnader i arktiskt klimat. Minskad materialåtgång vid produktion och energianvändning i byggnader ger inte bara mindre miljöpåverkan, det bidrar också till en mer resurseffektiv ekonomi som främjar konkurrenskraften bland regionens företag.

En av slutsatserna i den utvärdering som Kontigo AB presenterade var att projekten har integrerat miljömässig hållbarhet i projektens idé och genomförande på ett bra sätt. Flera projekt är uppbyggda för att bidra till en hållbar miljö.

9.4. Rapportering av stöd till klimatförändringsmålen (artikel 50.4 i förordning (EU) nr 1303/2013)

Totalt har programmet beviljat stödbelopp på 6 297 966 euro som används för stöd till klimatförändringsmålen. Det beviljade stödet kan ställas i relation till programmets beräknade mål på 5 490 378 euro i stödbelopp. Uppfyllandegraden uppgår till mer än 100 % av programmets förväntade resultat (114,7%).

Vid en analys per insatsområde framgår att inom insatsområde 1 och insatsområde 2 har programmet väl uppnått målen på 936 236 euro, respektive 334 502 euro genom att man beviljat stöd till klimatförändringsmålen på 1 534 359 euro (164% av målet) inom insatsområde 1, och 482 756 euro (144 %) inom insatsområde 2. Även inom insatsområde 3 har målet överträffats med ca 1% marginal över målet, då utfallet blev 4 280 852 euro, att jämföra med målet på 4 219 640 euro.

9.5 Partnernas roll i genomförandet av samarbetsprogrammet (artikel 50.4 i förordning (EU) nr 1303/2013 och artikel 14.4 första stycket c i förordning (EU) nr 1299/2013)

Bedömning av genomförandet av åtgärder för att beakta partnernas roll i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1303/2013, inklusive partnernas deltagande i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av samarbetsprogrammet.

I enlighet med principen om flernivåstyrelse och i överensstämmelse med artikel 5 i förordning (EU) nr 1303/2013 har ett flertal av de parter som var aktiva i förberedelserna av programmet även olika roller i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet. Flera av aktörerna återfinns även bland projektägarna eller som medfinansierare till projekten.

Den gemensamma övervakningskommittén består av ledamöter från de tre deltagande länderna och företräds av både den nationella och regionala/lokala nivån, sametingen samt näringslivets organisationer och sociala parter. Övervakningskommittén ska tillsammans med förvaltande myndighet säkerställa kvaliteten och effektiviteten i genomförandet av programmet.

Övervakningskommittén har sammanträtt vid totalt 14 tillfällen, två fysiska möten under varje år från 2015 till 2019. Under Covid19-pandemin genomfördes i stället digitala sammanträden. Ett sista fysiskt möte hölls även våren 2022, där bland annat programmets sista externa utvärdering presenterades. Utöver de fysiska och digitala mötena har det även genomförts skriftliga procedurer under programgenomförandet. Övervakningskommittén har bland annat granskat och godkänt urvalskriterierna för val av projekt som ska finansieras, budgeten för tekniskt stöd samt granskat och godkänt den utvärderingsplan och kommunikationsstrategi som förvaltande myndighet har presenterat. Övervakningskommittén granskar och godkänner även programmets årliga genomföranderapport för respektive år, samt programmets slutliga genomföranderapport. Under programperioden har övervakningskommittén även godkänt en programändring som avsåg omfördelning av ERUF-medel från två ENI-granskningsprogram till Interreg Nord. Utöver det har förvaltande myndighet informerat övervakningskommittén hur beslutsläget sett ut och hur långt programmet kommit i genomförandena av de specifika målen för programmet.

Förutom övervakningskommittén har programmets parter beslutat att två styrkommittéer ska upprättas för programmet, en för delområde Nord och en för delområde Sápmi. Styrkommittéerna består av representanter från den regionala och lokala nivån i programområdet. Styrkommittéernas uppgift är att göra prioriteringar av projekt samt granska dem mot programmets mål och prioriteringar. I detta arbete har styrkommittéerna biträttats av förvaltande myndighet och programsekretariat. Programsekretariatet har berett ärenden och lämnat beslutsförslag med motivering till styrkommittéernas möten. Styrkommittéerna har hållit 12 prioriteringsmöten totalt. Samtliga möten fram till och med januari 2020 genomfördes som fysiska möten. Kommittéernas sista möte, som hölls oktober 2020 genomfördes digitalt på grund av

Covid 19-pandemin. Sammanlagt har 118 projekt prioriterats och 104 % av programmets ERUF-medel beviljats. De formella besluten har därefter fattats av förvaltande myndighet.

Sammansättningen av lokala, regionala och centrala myndigheter tillsammans med övriga relevanta organisationer i övervakningskommittén och i styrkommittéerna tillförsäkrar en bred förankring av programmet i programområdet och bidrar till att stödet för programmet i regionen säkerställs samt att partnernas deltagande i genomförande, övervakning och utvärdering garanteras. Utöver att delta i övervaknings- och styrkommittéer deltar partnerskapet även på andra sätt i olika utvärderingsinsatser som till exempel miljöråd, enkäter till organisationer, m.m.

10. OBLIGATORISK INFORMATION OCH BEDÖMNING ENLIGT ARTIKEL 14.4 FÖRSTA STYCKET A OCH B I FÖRORDNING (EU) nr 1299/2013

10.1 Framsteg när det gäller genomförandet av utvärderingsplanen och uppföljningen av resultaten av utvärderingarna

Uppföljning och utvärdering är en central del i genomförandet av Nordprogrammet 2014–2020. Arbetet med genomförandet av utvärderingsplanen har skett löpande och följer den plan som programmet presenterade vid övervakningskommitténs möte 2015. I planen framgår vilka uppföljningar och utvärderingar som kommer att göras under programperioden.

Varje insatsområde i programmet har minst två specifika mål formulerade som visar vad programmet vill åstadkomma för resultat under perioden 2014–2020. Dessa mål visar också vilken fokusering programmet har i de olika insatsområdena. För att mäta om programmet uppnår de specifika målen används utfallet av aktivitetsindikatorerna för varje specifikt mål. Aktivitetsindikatorerna mäter därmed vad som sker i programmet och kan mätas på projektnivå. Dessa indikatorer finns tillgängliga i NYPS så att projektägarna själva fyller i vilka indikatorer de jobbar mot och rapporterar sedan årligen vilka resultat de har uppnått. Rapporter sedan kan tas ut från systemet som överskådligt visar hur projekten uppnått målen. Förvaltande myndighet kan enkelt ta ut systemrapporter som visar hur projekten uppnått målen. Programmet ska även följa upp resultatindikatorer som mäter vad som sker i programområdet och dessa mäts på programnivå. De ska visa vad programmet har uppnått på en mer generell nivå och mäts därför inte på projektnivå och är inte programmerade i systemstödet.

I samband med den programändring programmet genomförde under hösten 2018 gjordes även en analys av programmets indikatorer som visade att flera av aktivitetsindikatorerna sannolikt skulle komma att överskridas redan innan den extra allokeringen av medel togs i beaktande. Eftersom programmet då också skulle tillföras extra medel beslutades samtidigt att slutmålen för de flesta av aktivitetsindikatorerna skulle ökas ytterligare. Däremot förblev målvärdena för resultatindikatorer oförändrade då dessa är mer generella och ska täcka hela regionen och inte endast projekten.

En genomgång och uppföljning av aktivitetsindikatorerna visar att programmet har levererat goda resultat när det gäller måluppfyllelsen. Av totalt 20 aktivitetsindikatorer har 19 uppnått programmets slutmål. Den enskilda indikator som inte riktigt nådde upp till programmets slutmål är privat finansiering i forskningsprojekt, som dock nått 94,7 % av slutmålet. De projekt som genomförts har haft bra spridning mellan olika sakområden och det har genomförts projekt inom programmets samtliga specifika mål. Utfallen av indikatorerna visar också att programmet genomförts enligt plan.

Resultatindikatorerna mäts på programnivå och ska visa vilka resultat som programmet bidrar med på en mer övergripande nivå, snarare än direkta utfall av projektens aktiviteter. Uppföljningen av resultatindikatorer sker inte varje år, utan i slutet av år

2018, 2020 och 2023 med utgångspunkt i basvärdena som fastställdes i början på programperioden. När det gäller uppföljningen av resultatindikatorer så visar mätningarna inom insatsområde 1 för indikatorn som mäter antalet aktörer i programområdet med innovationsverksamhet så har indikatorn nått sitt mål med god marginal. För den andra resultatindikator inom insatsområde 1 som mäter antalet beviljade ansökningar till EU:s forskningsprogram Horisont 2020 kan man konstatera att programmet inte riktigt nådde i mål. En bedömning och slutsats kring detta är att med en längre mätperiod efter att projekten avslutats skulle utfallet sannolikt kunnat se lite annorlunda ut, med eventuellt något fler beviljade ansökningar till EU:s forskningsprogram.

Inom insatsområde 2 har programmet låtit genomföra undersökningar i alla tre länder som är kopplad till de två resultatindikatorerna som finns inom insatsområdet. Båda resultatindikatorerna inom insatsområde 2 visar ett liknande mönster med en nedgång i mitten av programperioden för att det därefter under den avslutande delen av programperioden sker en återhämtning av både andelen SMF som exporterar, och andelen SMF som har gränsöverskridande affärssamarbeten. Båda resultatindikatorerna når därmed programmets slutmål. En bedömning av utfallet är att det finns ett fortsatt behov av åtgärder inom programmet som främjar gränsöverskridande handel och näringslivsutveckling. Det är fortfarande en relativt stor andel SMF som inte alls exporterar eller som har ett begränsat gränsöverskridande affärssamarbete med andra länder. Men även att det för de företag som faktiskt bedriver handel med andra länder ändå ofta är en mindre andel av deras handel som utgör export.

Inom insatsområde 3 har resultatindikatorerna som mäter utvecklingen av antalet registrerade gästnätter och det miljöindex som mäter programområdets vattentillstånd, samt språkindex hos de samiska förvaltningskommunerna utvecklats positivt. Alla indikatorerna har också nått sina respektive slutmål. Indikatorn för det kunskapsindex som mäter kommunernas kunskaper inom grön ekonomi har däremot minskat något från föregående mätning, även om den också fortfarande når programmets slutmål. Även om målet nåtts, så är utfallet ändå något oväntat med tanke på det generellt ökade fokuset på dessa frågor.

Inom insatsområde 4 har resultatindikatorn som mäter förfrågningar kring arbetspendling över gränserna fortsatt att öka vid varje mätning. Den fortsatta ökningen av antalet förfrågningar visar att det finns en efterfrågan av gränstjänstkontorens tjänster. Men även att kännedomen om gränstjänstkontorens arbete har ökat under en lång tidsperiod. När det gäller resultatindikatorn som mäter antalet utbildningsinsatser inom samiska näringar kan man tyvärr konstatera att denna inte riktigt når sitt mål. Antalet utbildningsinsatser inom samiska näringar har ökat något jämfört med basmätningen som gjordes 2013, men ökningen är mindre än det målvärde som sattes upp vid programstart. En slutsats som dragits är att de längre utbildningarna har minskat och till viss del i stället ersatts av kortare kurser.

Utöver mätning av aktivitets- och resultatindikatorer har även andra studier och utvärderingar genomförts. Programmet har bland annat genomfört de två externa

utvärderingar som hade planerats enligt programmets utvärderingsplan. Programmets första utvärdering genomfördes av Kontigo AB. Utvärderingen syftade utöver att bedöma programmets bidrag till EU 2020-strategin och den arktiska dimensionen även till att få en extern bedömning om programmet arbetar mot de uppsatta målen. Den andra externa utvärderingen som programmet genomförde utfördes av Oxford Research AB. Den utvärderingen handlade om att undersöka hur programmet arbetat mot målen med programmet och vad det gränsregionala samarbetet har gett för resultat och eventuella bestående effekter över tid. Utvärderingarna lämnade också rekommendationer för både det fortsatta genomförandet av Interreg Nord, och till arbetet inför kommande programperiod som programadministrationen kunde använda i sitt fortsatta arbete med Interreg Aurora.

10.2 Resultaten av fondernas informations- och offentlighetsåtgärder som genomförts inom kommunikationsstrategin

Programorganisationen har arbetat aktivt och kontinuerligt med att informera om programmets finansieringsmöjligheter för gränsregional utveckling samt med kommunikation av projektens resultat. Programorganisationen har tagit fram en årlig informationsplan som mer i detalj redovisar de planerade aktiviteterna. Målsättningen med programmets kommunikationsstrategi är att genom ett dynamiskt och enhetligt kommunikationsarbete med en tydlig avsändare skapa engagemang och intresse för Interreg Nord. De utvalda målgrupperna enligt strategin är potentiella stödmottagare, befintliga stödmottagare, media, medfinansiärer, Styrkommittéerna, Övervakningskommittén, EU och regeringsinstitutioner, övriga aktörer med intresse för näringsliv- och samhällsutveckling och allmänheten. Genom anpassad kommunikation ska respektive målgrupp känna sig välinformerade, delaktiga och engagerade i programmets framskridande.

En ökad kännedom om att Interreg/EU-stöd används för att stärka tillväxt och sysselsättning i programområdet bidrar till att öka kunskapen och intresset för gränsöverskridande samarbete, både hos allmänheten och potentiella stödmottagare. Ett starkt varumärke d.v.s. Nordprogrammets förtroendekapital bidrar till högre kvalitet på ansökningar och genomförande av projekten. Målsättningen är att allmänheten ska få en positiv bild av att Interreg Nord finansierade projektinsatser ger samhällsnytta.

Prioriterade kommunikationskanaler är framför allt den väletablerade webben och personliga kontakter via telefon, e-post eller direkta möten. Programmet har arbetat aktivt med sociala medieplattformen Facebook för att nå ut med aktuella nyheter och projektresultat till den breda allmänheten. På programmets hemsida finns information på främst två språk – svenska och finska, men det finns även en summering av informationen på nordsamiska och engelska. Webben uppdaterades 2021 med två nya delar, en resultatsida samt en sida med information om den kommande programperioden 2021–2027. Via webbsidan hittar man även vidare till projektbanken som innehåller en databas över beviljade projekt, namn och beviljade stödbelopp.

Mycket av kommunikationen sker också genom redan kända och befintliga kanaler som målgrupperna använder. Det innebär till exempel medverkan vid informationstillfällen

som de olika målgrupperna själva anordnar i form av mässor, konferenser och möten. Programmet har vid två tillfällen exempelvis arrangerat event på Arctic Frontiers i Tromsø.

Nordprogrammet har i sin kommunikation lyft fram att programmet är unikt då det är det enda EU-programmet som är integrerat med Sápmi och den samiska befolkningen. Programmets årliga konferens 2020 i Jokkmokk hade temat "Gränslösa möjligheter för Sápmi". På konferensen presenterades programmets finansieringsmöjligheter och flertalet samiska projekt presenterades. På konferensen fanns även en projektutställning och en film spelades in för att belysa Interreg Nord programmets roll för gränsöverskridande samarbete i Sápmi. För att öka kännedomen om programmet bland de samiska aktörerna har programmet även deltagit vid evenemang arrangerade av Sametingen i alla tre länder samt Jokkmokks marknad och Staare 2018. Programmet har tagit fram en specifik informationsbroschyr på nordsamiska som är riktad till samiska aktörer. Projektet Filling the EU-Sápmi knowledge gaps anordnade 2022 för första gången någonsin en unik mötesplats i Bryssel, EU Sámi Week. Syftet var att stärka relationen mellan Sápmi och EU och öka medvetenheten hos EU:s beslutsfattare om behovet att inkludera samerna i EU:s politik.

Programorganisationen har stöttat varje enskilt beviljat projekt med att uppfylla EU förordningarna om informations- och kommunikationsskyldighet genom stödmaterial på webbplatsen, en specifikt framtagen kommunikationsguide för Interreg Nord projekt, utbildningar samt personliga kontakter. Projekten har uppmuntrats att synliggöra sina aktiviteter och resultat samt lyfta fram Interreg/EU:s roll för gränsregional utveckling för allmänheten.

Programmets kommunikativa huvudbudskap är *Gränslösa möjligheter* – genom gränsöverskridande samarbete och goda idéer stärker Interreg Nord programområdets konkurrenskraft och attraktivitet. En enhetlig grafisk profil har använts för att stärka varumärket och visa på en tydlig avsändare. Kommunikationen har skett på två huvudspråk, svenska och finska. Men även informationsmaterial på nordsamiska, norska och engelska har tagits fram. En "storytelling" broschyr togs fram 2017 som berättar om nio olika beviljade projekt. Programmet har även producerat fem korta projektfilmer för att lyfta fram hur Interreg Nord finansiering och gränsöverskridande samarbete gör samhällsnytta för olika målgrupper i programområdet.

Förvaltande myndighet har skickat ut pressmeddelanden till media för att skapa intresse för beviljade projekt. Många projekt, bland annat WAX, Visit Arctic Europe, Felles Fjellrev Nord, Less-PFAS, Tornedalens Sommarsik-projekten och Rampen har förekommit i media i olika sammanhang.

Nordprogrammet har också stöttat projekten att delta i europeiska kommunikationskampanjer. De enskilda projekten är programmets största tillgång när det gäller att synas och skapa intresse för programmet. Genom projekten synliggörs både programmet och dess resultat. Projekten Felles Fjellrev Nord och Rampen/Ramppi lyftes fram i EU-kommissionens kampanj Interreg 30 år, som genomfördes 2020. Ett

stort antal Interreg Nord projekt har även deltagit i den årliga Mitt Europa-kampanjen (EU in my region) som i Sverige koordinerats av Tillväxtverket under programperioden. Projektet Cynic (Cyber security in Innovation and Business Communication) gick till final i EU-kommissionens tävling RegioStars 2020. Projektet Filling the EU-Sápmi knowledge gaps gick till final i RegioStars både 2021 och 2022. Regiostars Award 2022, var en speciell jubileumstävling. Projektet blev nominerade som ett av de bästa projekten i Europa under tävlingens 15-åriga historia. Nordprogrammet har även deltagit årligen i firandet av European Cooperation Day genom att uppmärksamma olika projektaktiviteter. Europadagen har firats med EU-flaggning på Länsstyrelsen i Norrbottens län som är förvaltande myndighet.

Flera projekt har också resulterat i permanenta samarbeten. Exempel på detta är bland annat *Giellagaldu* projektet som har blivit ett permanent samnordiskt språkorgan, som tillsammans med Sametinget i Norge, Finland och Sverige utvecklar de olika samiska språken utifrån deras individuella behov, utmaningar och resurser.

Ett annat projektexempel är *Halti*-projektet som resulterade i ett permanent gränsöverskridande samarbete mellan finska och norska nationalparksförvaltningarna. Håldi gränssamverkansområde är nu också ett certifierat EuroParc som är ett nätverk för Europas natur- och kulturarv. Förbundet arbetar för att förbättra förvaltningen av skyddade områden i Europa genom internationellt samarbete, utbyte av idéer och erfarenheter och genom att påverka politiken.

11. YTTERLIGARE UPPGIFTER SOM KAN LÄGGAS TILL BEROENDE PÅ SAMARBETSPROGRAMMETS INNEHÅLL OCH MÅL

11.1 Framsteg i genomförandet av det integrerade tillvägagångssättet för territoriell utveckling, inklusive hållbar stadsutveckling och lokalt ledda initiativ inom samarbetsprogrammet.

Ej aktuellt

11.2 Framsteg i genomförandet av åtgärder för att stärka myndigheternas och mottagarnas kapacitet att förvalta och utnyttja Eruf.

Ej aktuellt

11.3 Bidrag till makroregionala strategier och havsområdesstrategier

Nordprogrammet omfattar den nordligaste regionen av EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) och EU:s havsområdesstrategi. Programmets tonvikt låg på hållbar ekonomisk och innovativ utveckling och skydd av den arktiska miljön. Programmet har pekat ut den sociala utvecklingen samt utvecklingen av samiska livsförhållanden och näringar. Detta är helt i linje med EU:s politik för den arktiska regionen. Ett av målen i programmet har varit att stärka kompetensen på miljöområdet med tanke på den arktiska dimensionen. Nordprogrammet har en tydlig koppling till EUSBSR.

Inom målet "rädda havsmiljön" finns delmålen "Östersjön ska ha rent vatten", "Östersjön ska ha en rik och levande biologisk mångfald", "Östersjön och dess utlopp trafikeras av en ren och säker sjöfart" samt "Förbättra samarbetet för en god havsmiljö". Programmet har beviljat stöd till flera projekt som direkt bidrar till strategins mål "rädda havsmiljön". I projektet *EMRA* var målet att förbättra naturmiljön och återskapa viktiga livsmiljöer för vattenlevande organismer i älvsystem som rinner ut i Bottenviken. Andra projekt som kan kopplas till delmålen rent vatten och en rik och levande biologisk mångfald är *Kustmynnande Vattendrag i Bottenviken* och *SEAmBOTH*.

Inom målet "att länka samman regionen" finns delmålen "Goda transportvillkor i Östersjöområdet", "EU:s hela Östersjöregion ska ha pålitliga energimarknader", "Sammanlänka människor i regionen" samt "Bättre samarbete i brottsbekämpning". Programmets bidrag till att länka samman regionen kan hittas i insatsområde 4. Här främjas förverkligandet av en inre gemensam marknad genom bättre matchning mellan arbetskraftens utbud och företagets efterfrågan. Genom att arbetskraften får en ökad rörlighet över gränserna sammanlänkas människor i regionen. Ett projekt som har bidragit är "*Bottenviksbågens ungdomar*". Projektets mål var att ungdomars gränsöverskridande rörlighet ska öka genom att de lär sig entreprenörskap, företagsamhet och gränsöverskridande samarbete. Projektet har gett värdefulla erfarenheter för elever och lärare på gymnasienivå genom nya kontakter och nya insikter. Projektet gav dem fröet till ett internationellt tankesätt och en verktygslåda för

att bygga sin framtid. Den verkliga effekten kommer att synas när studenterna fortsätter till vidare studier, arbetsliv och framtida entreprenörskap.

Inom målet "att öka välståndet" finns målen "Östersjöregionen som föregångare i förverkligandet av en gemensam inre marknad", "EU:s strategi för Östersjöregionen har bidragit till Europa 2020-strategin", "Förbättra regionens globala konkurrenskraft" och "Klimatanpassning och förbättrad krisberedskap". Programmet arbetar för att öka välståndet genom att stärka regionens konkurrenskraft och förmåga att skapa nya produkter och tjänster genom forskning och innovation. Inom insatsområde 1 fanns utbyten mellan forskningsinstitutioner både inom programregionen och utanför. Detta bidrar till delmålet att "förbättra regionens globala konkurrenskraft". Även insatsområde 2 handlar om att förbättra regionens globala konkurrenskraft och att bidra till förverkligandet av en gemensam inre marknad. Många av regionens SMF är små och har begränsade resurser för en hållbar konkurrens. Programmet har bidragit till att utveckla konkurrenskraftigare företag. Projektet "Resurspool för entreprenörskap inom rennäringen med binärningar" gjorde att befintliga och blivande småföretagare kunde utbildas sig för att ta uppdrag i både Sverige och Finland.

11.4 Framsteg i genomförandet av åtgärder som gäller social innovation.

Ej aktuellt

12. EKONOMISKA UPPGIFTER PÅ INSATSOMRÅDES- OCH PROGRAMNIVÅ (artiklarna 21.2 och 22.7 i förordning (EU) nr 1303/2013)

*För att kunna bedöma framstegen vad gäller de delmål och slutmål som fastställts för de finansiella indikatorerna år 2023 ska följande kolumn läggas till i tabell 4 i del A:
"Uppgifter för resultatöversynen och resultatramen"*

Se Tabell 4.

DEL C

**RAPPORTER SOM LÄMNAS IN 2019 SAMT SLUTLIG GENOMFÖRANDERAPPORT
(artikel 50.5 i förordning (EU) nr 1303/2013)****13. SMART OCH HÅLLBAR TILLVÄXT FÖR ALLA**

Uppgifter om och bedömning av hur programmet bidragit till att uppnå målen i unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla.

Europa 2020 är EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning. Strategin har tre övergripande prioriteringar: smart tillväxt, hållbar tillväxt och tillväxt för alla. En viktig del av Europa 2020-strategin är EU:s kvantitativa mål inom fem områden: sysselsättning, social delaktighet, utbildning, forskning och utveckling samt klimat och energi. Målen fastställdes av Europeiska rådet under våren 2010 och ska vara uppfyllda senast 2020. Målen för Europa 2020-strategin består även av sju huvudinitiativ på EU-nivå och i EU-länderna: innovationsunionen; Unga på väg; en digital agenda för Europa; ett resurseffektivt Europa; industripolitik för en globaliserad tid; en agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen och Europeisk plattform mot fattigdom. Till detta har medlemsländerna antagit nationella mål inom varje område. De mål som har satts upp inom ramen för Europa 2020 utgör sålunda grunden för sammanhållningspolitiken där bland annat Nordprogrammet ingår.

Nordprogrammet har haft en viktig funktion med att knyta samman Europa 2020-strategin med nationella planer och de regionala och lokala utvecklingsplanerna i norra Sverige, Finland och Norge. Innehållen i de tematiska målen i Nordprogrammet stämmer därför också väl överens med målen för Europa 2020 om en smart och hållbar tillväxt för alla.

Sedan Europa 2020-strategin utformades, och programmet startade för cirka tio år sedan, har det skett stora förändringar i vår omvärld som påverkat programområdet. Det gäller dels de stora globala påverkansfaktorerna, så som ett fortsatt ökat fokus på klimatförändringar och reduktion av utsläpp, dels den globala Covid-pandemin. Men även andra förändringar har haft påverkan på Nordprogrammet. Den gröna omställningen med fokus på effektiv resursanvändning och koldioxidsnål ekonomi med bland annat elektrifiering i både transportsektorn och industriprocesser har inneburit att exempelvis batteritillverkning och batterimetaller kommit mer i fokus i programområdet. Även gruv- och stålindustrins omvandling mot mer miljövänliga processer har accelererat under de senaste åren. Till den digitala utvecklingen kan bland annat hänföras utvecklingen med ett ökat fokus på robotik, intelligent automation och autonoma nyttofordon, samt ett ökat intresse att utveckla och använda drönarteknologi i kallt klimat.

Smart tillväxt:

En närmare genomgång av hur programmet bidrar till att uppnå målen i unionens strategi visar bland annat att exempelvis inom insatsområde 1 forskning och innovation, finns ett flertal projekt som arbetar för de överordnande målen i strategin om att främja investeringar i FoU. Insatsområdet arbetar mot två specifika mål, det ena är att företagens kommersialiseringsförmåga av innovationer ska stärkas inom regionens fokusområden. Det andra specifika målet är att regionens aktörer inom innovationssystemet ska stärka sin förmåga att agera på den europeiska forskningsarenan. Båda tar fasta på EU:s strategiska mål inom forskning och innovation, att unionens aktörer måste öka investeringarna inom forskning och innovation, och att aktörerna måste bli bättre på att kommersialisera på de framsteg forskningen åstadkommer.

Nordprogrammet har varit relativt framgångsrikt i att involvera både det offentliga och näringslivet inom insatsområde 1. Exempelvis visar programmets aktivitetsindikator inom insatsområde 1 som mäter antalet företag som deltagit i programmets forskningsprojekt att totalt närmare 500 företag deltagit i de olika forskningsprojekten. Genom att involvera näringslivet i forskningsprojekten bidrar programmet till att forskningsresultaten får större möjlighet till genomslag i marknadens behov. Om efterfrågan på forskningen kommer från näringslivet finns också en större sannolikhet att resultaten av forskningen kan leva vidare och bidra till fler högkvalitativa arbetstillfällen och därmed i förlängningen även bidra till den ekonomiska utvecklingen i Europa.

I regionen finns en stor basindustri inom såväl gruv- och mineralindustrin som olja, gas och trä- och skogsindustrin. Flera av universiteten och forskningsorganisationerna inom programområdet bedriver också framgångsrik forskning inom dessa områden. Det är därför naturligt att många av de projekt som programmet finansierar därför också har kopplingar till ett eller flera av dessa områden. Exempelvis projekten *NorFaST-HT* och *InTeMP* handlar om att uppdatera värmebehandlingsteknologin från den traditionella ugn- och flamuppvärmningen inom stålindustrin till teknologier som till sin verkningsgrad och egenskaper är bättre, såsom induktion och motståndsuppvärmning. Nya metoder ska kunna möjliggöra tillverkning av hårdare stålsorter än förut med mer kostnadseffektiva och miljövänliga processer än förut. Ett sådan forskningsprojekt handlar inte bara om att främja EU:s ekonomi genom kunskapshöjning och innovation, det handlar också om att stärka unionens konkurrenskraft gentemot våra viktigaste handelspartner i världen och att vara ledande inom miljövänlig teknik och gröna lösningar. Europeiska unionen har satt upp höga klimatmål som innebär att vi drastiskt måste minska våra utsläpp av bland annat växthusgaser under det kommande årtiondet. Genom att öka resurseffektiviteten skulle utsläppen kunna minska väsentligt och ändå öka den ekonomiska tillväxten.

Några andra projekt som har arbetat med att förbättra programrådets och företagens konkurrensförmåga, produktivitet och internationella konkurrenskraft med hjälp av teknologiska lösningar har varit *Robosol* och *NUVE*. Inom *Robosol* var förbättringar inom företagets kompetens inom robotik och automationsteknik i fokus, medan det i *NUVE*

handlade om att skapa en vetenskapligt validerad internationell plattform när det gäller ny fordons- och arbetsmaskinsteknik för prototypstestning av autonoma nyttfordon.

Det geografiska läget och de långa avstånden inom programområdet är en utmaning, men har inte bara negativ påverkan på möjligheterna att samverka mellan olika forsknings- och teknikutvecklingscentra i regionen. Med hjälp av informationsteknik kan regionen bli oberoende av de långa distanserna och därmed använda tekniken så att fler delar av regionen får ta del av kunskapsutvecklingen hos olika forskningsaktörer. Områden som e-hälsa, höghastighetsuppkopplingar av internet över långa avstånd och distribution av varor och tjänster online kan utvecklas ytterligare och är betydelsefulla både för utvecklingen av regionen, men kan även tas vidare till en europeisk nivå. EU konstaterar i sin 2020-strategi att EU:s länder och företag behöver stärka sina förmågor i det digitala samhället.

Nordprogrammet bidrar till att utveckla den digitala agendan för Europa. Några av projekten som programmet stödjer som arbetar för att utveckla det digitala samhället i EU är bland annat projekten *AMCA* och *CYNIC*. I projektet *AMCA* adresserade man utmaningen med att telekommunikationskapaciteten/täckningen i de arktiska områdena, för att därefter skapa en färdplan för implementeringen av dataöverföring i det arktiska området. I *CYNIC* var det huvudsakliga målet att främja utvecklingen av den digitala tjänstenäringen i regionen genom att tillhandahålla en gränsöverskridande utvecklingsmiljö för test och lärande, vilket ska resultera i affärsmodeller anpassade för digitalisering och digitala tjänster. *CYNIC* -projektet har fungerat som en testbädd för SMF för att främja utvecklingen av den digitala tjänstenäringen i regionen. Bland annat genom att tillhandahålla en gränsöverskridande utvecklingsmiljö för test och lärande, vilket har resulterat i affärsmodeller anpassade för digitalisering och digitala tjänster. *CYNIC*-projektet gick också till final i EU-kommissionens tävling *RegioStars 2020*.

Utöver *AMCA* och *CYNIC*, som är direkt kopplade mot de tekniska utmaningarna, lösningarna och användandet av den digitala tekniken inom information- och kommunikationsområdet så har det även genomförts projekt som handlar om användningen av digitalisering som ett verktyg för att effektivisera verksamheter inom olika områden. Således snarare tillämpning av de möjligheter digitaliseringen ger. I projektet *DigiProcess* var det övergripande målet att stödja digitaliseringen och utveckling av digitala tjänster och ekosystem för SMF som producerar tjänster till processindustrin. Ett annat projekt var *Digitalization as a driving force in the AECindustry*, som handlade om att öka kunskapen och förståelsen för hur digitalisering bidrar till effektivisering och kostnadsbesparingar inom främst bygg och anläggningsindustrin.

Hållbar tillväxt

Ett resurseffektivare och grönare EU kräver bland annat att vi använder oss av de tekniska framsteg som forskningen förser oss med. Några exempel på projekt som programmet finansierar och som både stödjer EU:s strävan om en ekonomi baserad på kunskap och innovation tillsammans med en grönare och konkurrenskraftigare ekonomi är bland annat projekten *SolBat* och *WAX*.

SolBat-projektets målsättning var att tillverka ett litiumjonbatteri som är baserat på användning av fast elektrolyt (organisk/oorganisk) genom att som råmaterial utnyttja bl.a. industriella biprodukter/flöden. Utvecklingen av högpresterande batterier för energilagring är avgörande för att etablera ett hållbart samhälle med rena och förnybara energikällor från vatten-, sol- och vindkraft samt förverkligandet av att använda elfordon och hybridfordon inom transportsektorn. I slutet av projektet gjordes en liten batteriprototyp med en solid-state oorganisk elektrolyt.

WAX- projektet handlade om att utveckla metoder som möjliggör utvinning av naturvax från lingon och blåbär från bärindustrins biflöden som för närvarande kastas bort. Utvinning av naturvax ger möjligheter att utveckla ny affärsverksamhet och kommersialisering av nya produkter. Ett av de viktigaste framstegen för projektet var att man fann en effektiv och miljövänlig metod för att extrahera bärvax. Med metoden kunde man leverera såväl hög avkastning som ett urval av vaxer och fetter. Detta gör att metoden kan användas vid produktion av vaxer och fetter av hög kvalitet för avancerade produkter. Ett pilottest som genomfördes indikerade också att arktiskt bärvax kan användas för nischade produkter inom natur- och ekologisk kosmetika, eftersom trenden med naturprodukter har visat sig bli allt viktigare.

Några andra exempel på projekt som bidrar till målet om en hållbar tillväxt och ett främjande av en resurseffektivare och konkurrenskraftigare ekonomi är *CMT* och *VanProd*.

I *CMT* var målet bland annat att utveckla återtillverkningsprocesser som bland annat kan tillämpas i företagets produktion så att åtgången av energi och råmaterial i produktionen minskar. Ett resultat man noterade var att en signifikant minskning av friktionen erhöles genom impregnering av sulfider i pläteringar framställda med laser- och CMT-beklädnad. En annan viktig aspekt var att studera användningen av återvunnen volframkarbid (WC) som förstärkning i hårda ytskikt. Den återvunna volframkarbiden visade god prestanda i slitstyrka motsvarande kommersiella råvaror.

I projektet *VanProd* var det huvudsakliga målet att utveckla återvinningstekniker för vanadin från gruvavfall, som för närvarande inte utnyttjas och som orsakar miljörisker. Resultaten från projektet och lakningstesterna visade att kostnaden i dagsläget är högre än nyttan och ytterligare optimering fortfarande behövs för att det ska vara ekonomiskt. Men resultaten stödjer huvudmålet för projektet att det tekniskt går att utveckla vanadinåtervinningsteknologi från fast och flytande avfall, som för närvarande inte används.

Hållbar tillväxt handlar inte bara ekonomisk tillväxt och att öka resurseffektiviteten, Kampen mot klimatförändringar och att öka ekosystemens resiliens måste genomföras på flera olika nivåer. Inom insatsområde 3, Kultur och Miljö, pågår flertalet projekt som bidrar till att förebygga negativ miljöpåverkan och att förbättra den biologiska mångfalden. Bland annat handlar projekten *Kustmynnande Vattendrag i Bottenviken* och *SEAmBOTH*, samt *Sea COMBO* om att analysera och förbättra vattenkvalitén i

Östersjöområdet och Bottenviken. Projektet *Kustmynnande Vattendrag i Bottenviken* huvudsakliga mål var att utarbeta metoder som minskar vattendragens transport av miljögifter till Östersjön medan *SEAmBOTH*:s mål var att bidra till bevarandet av Bottenvikens biologiska mångfald, dess habitat och ekosystem samt de ekosystemtjänster mångfalden förser oss med. I *Sea COMBO* har man tagit vidare resultaten från föregångar-projektet *SEAmBOTH*, och utvecklat och fördjupat samarbetet mellan partners inom den marina förvaltningen för att ta fram anpassade planer och åtgärdsförslag för bevarande och restaurering i norra Bottenviken.

Tillväxt för alla

Några av de utmaningarna som EU bland annat har identifierat i sin Europa 2020-strategi är att sysselsättningsgraden i EU är lägre än i till exempelvis USA och Japan. Ett av målen i unionens strategi är därför att sysselsättningsgraden för befolkningen i åldrarna 20–64 år ska öka, bland annat genom större deltagande av kvinnor och äldre, samt genom bättre integration av invandrare i arbetskraften. EU ser också utmaningar med att allt för många unga lämnar skolan i förtid. Målet i strategin är därför en minskad procentandel personer med avbruten skolgång, samtidigt vill man även öka andelen av befolkningen som har avslutad högre utbildning. Dessa mål hänger i stor grad samman, exempelvis bidrar högre utbildningsnivåer till ökad anställbarhet och en högre sysselsättningsgrad bidrar till ett minskat utanförskap.

Ungdomar är en viktig arbetskraftsreserv som programområdet strävar efter att nyttja i högre grad liksom utrikesfödda. Det är därför viktigt att kunna bidra med insatser för matchning mellan arbetskraftsbehov och den arbetskraftsresurs som ungdomar och utrikes födda utgör. Det är också viktigt med åtgärder för NEETs "drop-outs" (dvs. ungdomar under 20 år som avbryter en utbildning) och för de ungdomar som efter genomgången grund- eller gymnasieskola varken studerar vidare eller har etablerat sig på arbetsmarknaden. Dessa ungdomar har t.ex. behov av praktikplatser och riktade åtgärder för att kunna matcha dem med behov på arbetsmarknaden.

Inom Nordprogrammets insatsområde 4 Gemensam arbetsmarknad pågår flera projekt som främjar den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden. Ett exempel på projekt som drivs i programmet och som arbetar med åtgärder för att hjälpa ungdomar att etablerat sig på arbetsmarknaden eller studera är projektet *Rampen*. Projektet har bedrivits gemensamt i de två gränstäderna Haparanda och Tornio. Målet med *Rampen* var att hitta samverkansformer mellan berörda organisationer för att minska antalet ungdomar i regionen som varken har arbete eller kvalificerad utbildning. Projektet arbetade under gemensamma workshops med att ge unga arbetslösa kunskap, inspiration och coaching för att de ska få de verktyg och det kontaktnät de behöver för att komma vidare ut på arbets- och/eller studiemarknaden på båda sidor landsgränsen. Ett annat exempel på projekt som arbetat med ungdomar och ungdomars gränsöverskridande rörlighet har varit projektet *Bottenviksbågens ungdomar*. Målet med projektet vara att öka studenternas rörlighet under studietiden utifrån att de lär sig entreprenörskap, företagsamhet och gränsöverskridande samarbete. Projektet gav värdefulla erfarenheter för elever och lärare på gymnasienivå.

Europa 2020-strategin har också pekat ut att även inom området personer med universitetsexamen ligger EU efter sina motsvarigheter i USA och Japan, då mindre än en tredjedel av personerna i åldrarna 25–34 har universitetsexamen, jämfört med 40 % i USA och över 50 % i Japan. Ett ökat samarbete över gränserna mellan programområdets universitet och högre utbildningsorganisationer kan därför vara betydelsefullt för att öka intresset för högre utbildningar, men även för att främja den gränsöverskridande arbetsmarknaden för akademiskt utbildade personer. Ett projekt som Nordprogrammet har finansierat och som handlar om rörlighet över gränserna för akademiskt utbildade personers är projektet *Academic North*. Syftet med projektet har varit att hjälpa akademiker hitta arbete på ett socialt hållbart sätt och att bidra till lösningar kring bristen på kompetent arbetskraft inom framför allt ICT-branschen. Projektet har bland annat arbetat för ett tätare samarbete mellan de medverkande universiteten (Joint Arctic Agenda) för ökad sysselsättning bland akademiker med rätt kompetens genom ökad gränsöverskridande rörlighet i den nordliga regionen.

Andra projekt som har som syfte att främja en ökad sysselsättning och som stödjer arbetskraftens rörlighet på Nordkalotten var projektet *NORPÅ* och *Arctic Labour*. I *NORPÅ* har målet varit att utveckla ett bättre och enklare system som underlättar den kvalificerade arbetskraftens rörlighet på Nordkalotten. Projektet har bland annat genomfört en översikt av de kompetenser och regelverk som finns i dagsläget och hur man kan validera och harmonisera yrkesbehörigheter och yrkesutbildningarna mellan länderna. I *Arctic Labour* var målet att antalet personer som flyttar eller överväger att flytta över gränsen ska öka. Projektet skulle också bidra till att arbetskraft med yrkeskompetens matchas mot näringslivets behov. *Arctic Labour*-projektet hade också tydliga kopplingar och synergier till det förstnämnda *NORPÅ*-projektet.

14. PROBLEM SOM PÅVERKAR PROGRAMMETS RESULTAT OCH ÅTGÄRDER SOM VIDTAGITS – RESULTATRAM (artikel 50.2 i förordning (EU) nr 1303/2013)

Om bedömningen av de framsteg som gjorts när det gäller de delmål och mål som fastställs i resultatramen visar att vissa av dem inte har uppnåtts ska medlemsstaterna ange de bakomliggande orsakerna till detta i rapporten för 2019 (för delmål) och i den slutliga genomföranderapporten (för mål).

Samtliga av målen för de aktivitetsindikatorer som ingår i resultatramen hade uppnåtts vid utgången av år 2023. Måluppfyllelsen gentemot programmets slutmål uppgår till mellan som lägst 145% och som högst 1543% av programmets slutmål.

När det gäller måluppfyllelse gentemot slutmålen för de finansiella indikatorer som ingår i resultatramen har programmet uppnått en måluppfyllnad gentemot programmets slutmål på mellan 94,1 % och 100,2 %.

Programmet har således genomförts i enlighet med de mål som sattes upp när programmet formades, men inte riktigt fullt ut kunnat bruka programmets budget inom samtliga insatsområden, trots att programmet har beviljat projekten något mer medel än den totala budgeten för programmet. Sammanlagt har programmet beviljat 104,97% av budgeterade medel till projektinsatser. För de projekt som beviljades under programperiodens första halva har det varit möjligt att nyttja projektens oförbrukade medel till att bevilja medel för nya projekt. Genom den programändring som beslutades 2018 tillfördes sedan programmet ytterligare medel om ca 18,4 milj EUR vilket tillsammans med de tidigare återstående medlen kunde beviljas nya projekt. I jämförelse med flera andra program har därför Nord-programmet haft förhållandevis stor andel av medel kvar under programmets senare del. De projekt som beviljades under den senare delen av programperioden har pågått fram till slutet av programperioden och i de fallen har medel från projekt som inte upparbetat sina budgeter fullt ut, inte heller kunnat återanvändas till nya projektinsatser.

Även den Covid19-pandemi som pågick under andra halvan av programperioden har haft viss påverkan på Nordprogrammet och projekten. Vissa projekt var på grund av pandemin tvungna att genomföra delar av projekten på annat sätt än planerat. Projekten har även beviljats budgetändringar då resor uteblivit och man behövt genomföra av aktiviteterna på annat sätt än planerat. Programadministrationen vidtog under pandemin åtgärder för att underlätta och hjälpa projekten att möta de negativa effekterna av pandemin. Bland annat har förvaltande myndighet och norsk förvaltande organisation möjliggjort för de pågående projekten att ansöka om förlängning av projekttiden på grund av effekterna av Covid-19.